

Ihmisoikeudet elämäntyönä

Saharov-palkinto 30 vuotta

Ihmisoikeudet

elämäntyönä

© Euroopan unioni, Euroopan parlamentti, 2017

Valokuvat

Enri Canaj / Magnum Photos
Bieke Depoorter / Magnum Photos
Jérôme Sessini / Magnum Photos
Newsha Tavakolian / Magnum Photos,
avustajanaan Amine Landoulsi

Tekstit

Éric Fottorino, avustajanaan Manon Paulic

Graafinen ulkoasu

Hello Dune Lunel

Kiitokset

Saharov-stipendiaatit: Asma Kaouech, Ameha
Mekonnen, Jadranka Miličević
ja Samrith Vaing
Magnum Photos: Clarisse Bourgeois,
Antoine Kimmerlin, Nikandre Koukoulioti,
Giulietta Palumbo, Claire Saillard ja Pauline Sain

Laatijat ovat yksin vastuussa tässä kirjassa
ilmaistuista kannoista, jotka eivät välttämättä
vastaa Euroopan parlamentin virallista kantaa.

Ihmisoikeudet elämäntyönä

Saharov-palkinto 30 vuotta

Seuraava aukeama: **Guy le Querrec**
Saksa, Berliini. 1989.
*Nuoret juhlivat uutta vuotta Berliinin muurin
harjalla.*

Sisällysluettelo

Esipuhe	9
Samrith Vaing	14
Asma Kaouech	48
Ameha Mekonnen	82
Jadranka Miličević	114
Ihmisoikeudet elämäntyönä	151
Saharov-palkinto	167
Palkinnonsaajat	168
Euroopan parlamentin rooli	170

Esipuhe

Antonio Tajani

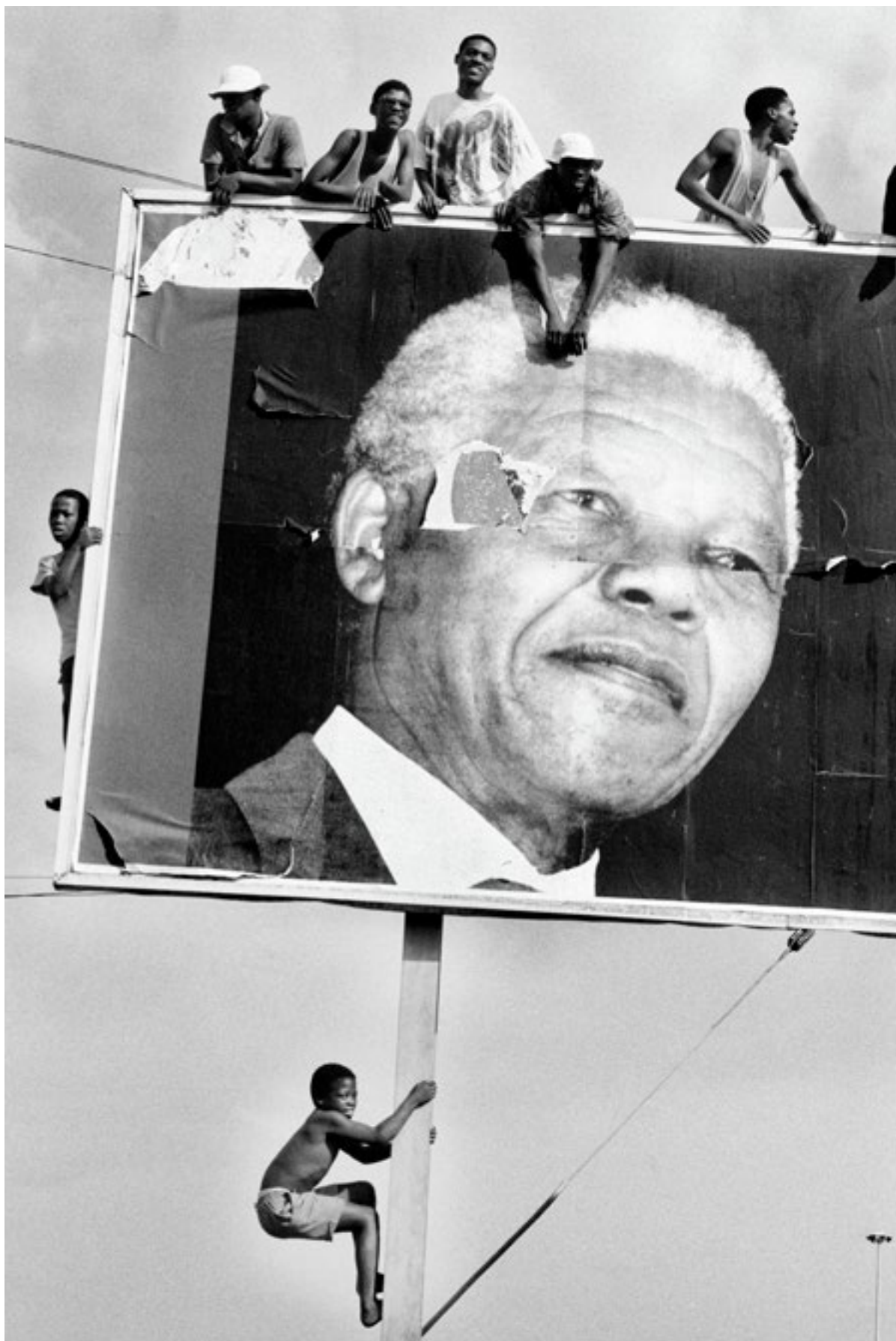
Euroopan parlamentin puhemies

Ensimmäisen Saharov-palkinnon myöntämisestä tulee pian kuluneeksi 30 vuotta. Palkinto on edelleen yhtä ajankohtainen kuin vuonna 1988, jolloin sen saivat ensimmäisinä Nelson Mandela ja Anatoli Martšenko. Ihmisoikeuksien puolustaminen on yhä erittäin tärkeällä sijalla Euroopan parlamentin asialistalla. Mielipiteenvapauden Saharov-palkinto tuo lippulaivan tavoin esille laajempaa sitoutumistamme ihmisoikeuksiin, jotka muodostavat yhteisten arvojemme ytimen.

Saharov-palkinto on myönnetty monille merkittäville vaikuttajille. Ajan myötä palkinnosta on kehkeytynyt paljon muutakin kuin pelkkä vuosittainen seremonia. Siitä on tullut tärkeä väline palkinnonsaajille. He ovat mukana Saharov-palkinnon verkostossa, ja Euroopan parlamentti tukee heidän työtään palkinnon henkeä vaalivina lähettiläinä. Yhdessä heidän kanssaan on käynnistetty ihmisoikeuksien puolustajille tarkoitettu Saharov-stipendiaattiohjelma, jolla tuetaan aktivisteja maailmanlaajuisesti.

Tämä kirja on omistettu kaikille, jotka palkinnonsaajien lailla taistelevat oikeuksiensa ja oikeudenmukaisemman yhteiskunnan puolesta ja rohkaisevat esimerkillään muita toimimaan samoin. Ihailen suuresti niitä neljää rohkeaa Saharov-stipendiaattia – ja kaikkia heidän kaltaisiaan – joiden esimerkillistä työtä ja elämää kirjassa valotetaan, ja haluan ilmaista tukeni heille. Haluan myös kiittää Éric Fottorinoa, ansioitunutta toimittajaa ja kirjailijaa, joka kertoo meille heidän elämäntarinansa ja esseessään maailman ihmisoikeustilanteesta herättelee meitä pohtimaan tätä teemaa. Lisäksi kiitoksen ansaitsevat Jérôme Sessini, Bieke Depoorter, Enri Canaj ja Newsha Tavakolian, neljä arvostettua valokuvaajaa, joiden kuvissa nämä tarinat heräävät henkiin.

Kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet ovat viime vuosina vähitellen kaventuneet monin paikoin eri puolilla maailmaa. Kansalaisten perusoikeuksia edistäviä järjestöjä syytetään toisinaan ulkomaisiksi agenteiksi, ja niitä pyritään vaientamaan pelottelemalla,

vangitseamalla ja kiduttamalla. Perusoikeudet ovat vaarassa myös länsimaissa ja Euroopan unionissa. Maailmanlaajuinen terrorismi uhkaa kansalaisten perustavanlaatuisimpia vapauksia, ja sitä vastaan on syytä taistella päättäväisesti perusoikeuksia kuitenkaan heikentämättä.

Saharov-palkinto on myönnetty kolmesti kubalaisille demokratian puolustajille: vuonna 2010 palkinnon sai Guillermo Fariñas, vuonna 2005 Naiset valkoisissa -ryhmä (Damas de Blanco) ja vuonna 2002 Oswaldo José Payá Sardiñas. Kahdesti palkinnolla on nostettu esiin pitkää ja vaikeaa ihmisoikeustaistoa Kiinassa, kun tunnustuksen saivat vuonna 2008 Hu Jia ja vuonna 1996 Wei Jingsheng. Lisäksi palkinnolla on kunnioitettu iranilaisia aktivisteja vuonna 2012, jolloin sen saivat Nasrin Sotoudeh ja Jafar Panahi, sekä venäläistä kansalaisjärjestö Memorialia vuonna 2009.

Lehdistönvapaus on uhattuna monissa maissa, joissa hallitukset yrittävät vaiennuttaa ja nujertaa toimittajia. Myöntäessään Saharov-palkinnon Toimittajat ilman rajoja -järjestölle vuonna 2005, Valko-Venäjän journalistiliitolle vuonna 2004 ja Oslobødenjelle vuonna 1993 Euroopan parlamentti osoitti kunnioitustaan karismaattisille persoonille, jotka pitävät yllä demokratian selkärankana toimivaa riippumatonta journalismia.

Naiset ovat edelleen kaikkein altteimpia ihmisoikeusloukkauksille. Vuosien 2013 ja 2005 palkinnonsaajat – Malala Yousafzai ja Hauwa Ibrahim – puolustavat ja edistävät sitkeästi naisten oikeuksia, muun muassa naisten mahdollisuutta koulutukseen. Vuonna 2016 Saharov-palkinnon saivat kaksi rohkeaa jesidinaista Irakista, Lamiya Haji Bashar ja Nadia Murad, ja vuonna 2014 kongolainen lääkäri Denis Mukwege. He ovat kukin tahollaan nousseet vastustamaan naisiin ja lapsiin konflikteissa kohdistuvaa hirvittävää väkivaltaa.

Nimensä mukaisesti Saharov-palkinnolla kunnioitetaan myös mielipiteenvapautta, ihmisoikeuksista kaikkein henkilökohtaisinta. Monet palkinnonsaajat, kuten saudiarabialainen bloggaaja Raif Badawi, ovat joutuneet vankilaan yksinomaan mielipiteidensä vuoksi.

Saharov-palkinnon saajat ovat kolmen vuosikymmenen varrella luoneet hienon perinnön. Toivon, että tämä perintö rohkaisee seuraavien 30 vuoden aikana muita välittämään toisista ja sitoutumaan taisteluun oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Saharov-palkinnon painoarvo voi sen myötä vain kasvaa.

Samrith Vaing

Kambodža

kuvat —
Jérôme Sessini

Samrith Vaing on 35-vuotias. Hän esittäytyy heti kättelyssä bunong-kansan edustajaksi. Se on yksi Kambodžan 24 vähemmistökansasta ja samalla yksi suurimmista ja vanhimmista. Bunongea on asunut Mondul Kirin maakunnassa Kambodžan ja Vietnamin rajan tuntumassa yli 2 000 vuotta. Valokuvaaja Jérôme Sessini seurasi Samrith Vaingia usean päivän ajan.

Häneen teki vaikutuksen maisemien ja ihmisten seesteisyys sekä kyläläisten vaatimattomuus ja aitous, jota he eivät halua minkään turmelevan. "Heidän toiminnassaan ei ole mitään abstraktia eikä ideologista", selittää sota-alueiden äärimmäisen jännittyneeseen tunnelmaan tottunut reportteri. Täällä jännitteet tuntuvat laukeavan. "Poliittista väkivaltaa on vaikea vangita kuvaan", hän korostaa. Silti sen saattoi tuntea ihmisoikeusaktivistin mukana kulkiessa. Samrith halusi käydä metsän keskellä sijaitsevilla kylillä, mutta poliisit ja sotilaat estivät niihin pääsyn. Paikallisyhteisöihin oli mahdotonta saada yhteyttä. Samrith olisi kaiken uhallakin vinyt vieraansa noihin kyliin, jotta tämä olisi saanut käsityksen kyläyhteisöjen ahdingosta, kun niiden maat pakolunastetaan ja luovutetaan kyltymättömille kiinalaisyrityksille Kambodžan hallituksen seurattessa sivusta. Jérôme Sessini ei halunnut

hänen ottavan niin suurta riskiä. Se olisi ollut liian vaarallista.

Tämä on peliasetelma ja nämä ovat panokset Kambodžassa. Täällä yksilön vapauksien puolustaminen kytkeytyy ympäristön, metsän ja sen asukkaiden, ihmisten ja eläinten – kuten lähes perheenjäsenenä elävien apinoiden tai valokuvien persoonallisten koirien – suojeluun. Kun Sessini saapui Kambodžaan, Samrith Vaing iloitsi ajatuksesta, että saisi puhua englantia kokonaisen viikon. Hän voisi hioa kielitaitoaan ja saisi viestinsä paremmin perille kansainvälisille viranomaisille ja kaikille niille, joille haluaa kertoa ajamastaan asiasta. Ihmisen ja maan yhteys, luonnonympäristöjen suojelu ja ilmastonmuutoksen torjunta tuottavat työtä ja huolta kenttätöitä painottavalle Samrith Vaingille. "I go to the ground", hän toistelee, sillä haluaa osoittaa toimivansa mahdollisimman lähellä ihmisiä, heidän ongelmiaan ja huoliaan.

Kambodža, Prame. Heinäkuu 2017.
Ihmisoikeusaktivisti ja Saharov-stipendiaatti Samrith Vaing.

"Erityisen tärkeänä pidän metsää", hän selittää.
"Odotan, että hallitus toimisi ja lähtisi mukaan

Kambodža, Stung Trengin maakunta.
*Tehometsätalouden, pellonraivauksen ja
padonrakennustyömaiden jäljiltä paljaaksi
hakattua metsää.*

Seuraava aukeama:

Kambodža, Mondul Kirin maakunta.
*Bunongit ovat Kambodžan vuoristoseutujen
suurin etninen ryhmä. Heidän uskotaan eläneen
Mondul Kirin maakunnassa jo parin tuhannen
vuoden ajan.*

sen suojeluun. Mutta se ei tee mitään. Päinvastoin. Metsä on hävitetty. Aktivisteja on tapettu tai vangittu. Jotkut heistä ovat säikähtäneet painostusta ja luovuttaneet.” Samrith Vaing ei aio antaa pelotella itseään. Hän haluaa taistella kansansa puolesta ja kaikkea epäoikeudenmukaisuutta vastaan. Ketään ei saa unohtaa. Ihmisten pelastamiseksi on ensin pelastettava luonto.

Kambodžan maisemat ja metsien asukkaat saivat Jérôme Sessinin luopumaan väreistä. Hän tunsii kyläläisten alkuvoimaisen elämäntavan edellyttävän mustavalkokuvausta. ”Halusin päästä käsiksi olennaiseen”, hän selittää, ”nostaa kauneuden selvemmin esille riisumalla pois kaiken turhan.” Hän pyrki tekemään kuvattavan aiheen ja katsojan suhteesta jollain tapaa vielä välittömämmän. Mitä niin vaikuttavaa Jérôme Sessini sitten näki Kambodžassa, jossa yhä voi aistia punakhmerien vuosina 1975–1979 toteuttaman kansanmurhan haamut? Ainakin tuhansia uhrien valokuvia kansanmurhan museossa Phnom Penhissä. Ikuisiksi ajoiksi vaienneita mutta silti paljonpuhuvia kasvoja. Osaksi niiden ilmeistä juontuneen hänen kuviaan leimaava vakavuus. Sen näkee Stung Strengin torilla sateessa vihanneksiaan myyvän nuoren naisen määrätietoisessa katseessa. Tällä seudulla alkuperäisväestö on ollut jatkuvan häätöuhan alla siitä alkaen, kun kiinalainen yritys aloitti padonrakennustyöt. Pakottaakseen bunongit lähtemään paikallisviranomaiset kieltävät heiltä pääsyn katettuihin kauppahalleihin, vaikka sellaisiakin on. He toivovat sään armoille jäävien bunongien lannistuvan.

He tietävät myös, että epävakaat olot pienentävät bunongien tuloja. Näin viranomaiset toivovat saavansa heidät taipumaan keskuhallinnon ehdotuksiin: lähtemään kodeistaan ja suostumaan uudelleenasutettaviksi kauas kotoaan ja esi-isiensä mailta sieluttomiin asuntoihin ja paikkoihin vailla menneisyyttä. Uudelleenasutusohjelmat ovat metsissä asuville bunongeille kauhistus. He pyytävät vain saada jäädä ikiaikaisille asuinmailleen. Samrith Vaing tukee heitä tässä taistelussa. Hän tietää, etteivät maan mahtavat epäroii. Maata hallitseva klaani voi kaataa siekailematta tuhansia hehtaareja metsää, eikä se piittaa metsässä olevista kylistä. Taloudelliset intressit menevät kaiken edelle.

Tämä on Samrithin ja hänen Community Development Cambodia -järjestönsä työsarkaa. ”Tein pitkään töitä valtakunnallisessa yhdistyksessä pääkaupungista käsin”, hän kertoo. ”Rahoitusta oli niukasti, joten matkustamiseen ei liennyt rahaa. Nyt olen palannut kotimaakuntaani Kratieen, joka suosittua matkailualueita. Täällä on kaikenlaisia ongelmia. Alkuperäisväestö joutuu väistymään sokeriruokoviljelmien tieltä. Kiinalaiset ja vietnamilaiset yritykset anastavat maat, tuhoavat metsät ja istuttavat sokeriruokoa tilalle. Toisaalla ongelmana ovat kumin tuotantoa varten istutetut kumipuuviljelmät. Vietnamin rajan lähellä taas palmuöljyä tuottavat tilat vaarantavat asukkaiden elämän ja luonnonvarojen saatavuuden.” Näiden vakavien häiriöiden syynä on Kambodžan hallituksen politiikka. Se jakaa rahasta toimilupia ulkomaisille yrityksille ja sallii häikäilemättömien

sijoittajien anastaa maat. Korruptio jyllää ja metsä kaatuu ryskyen. ”Tänne sijoittautuneet yritykset tuottavat valheellisia raportteja, jossa ne väittävät, ettei niiden toiminnalla ole vaikutusta paikallisväestön elämään. Vallanpitäjät sulkevat silmänsä. Ulkomaiset yhtiöt raivaavat lyhyessä ajassa suuria aloja metsää. Puutavara viedään Vietnamiin ja sieltä edelleen Kiinaan myytäväksi.” Jérôme Sessinin valokuvat eivät kaipa selityksiä. Lohduttomille, kuin maanjäristyksessä tuhoutuneille maisemille ei tule loppua. Maaperä ilman puita ja kasvillisuutta on eroosioherkkää. Tulvat tekevät valtaisia tuhoja. Vain lapset osaavat iloita muutamassa tunnissa tyhjistä ilmestyneistä tulvajärvistä, joihin voi sukella.

Karkotusuhan alla eläville ihmisille Samrith Vaingilla on tarjota tärkeä valtti: tietoa heidän oikeuksistaan. ”Miten voi puolustautua, jos ei tunne oikeuksiaan?” Vaaroista piittaamatta hän puhuu tiedotusvälineille aina, kun siihen on tarvetta, esiintyen omalla nimellään. Hän hyödyntää sosiaalista mediaa ja jakaa paljon videoita. Samrith Vaingilla on jopa oma YouTube-kanava, jota hän käyttää toiminnasta tiedottamiseen. Hänen motiivinsa ovat ennen kaikkea epäitsekkeitä. ”Pysyttelen taustalla auttaakseni alkuperäiskansoja. Olen heidän tukenaan ja autan heitä puolustautumaan. Pyrin lisäämään tietoisuutta enkä taistelemaan tiettyjä tahoja vastaan. En halua osoittaa hallitusta sormella. Taktiikkani ei ole arvostella sitä suoraan vaan tuoda esiin tuo-

mittavia tekoja. Haluan kiinnittää huomiota myös ilmaston lämpenemiseen. Ilmastokysymykset ja elinolot ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa. Opin sen tarkkaillessani Malesian tilannetta. Alkuperäiskansat käyttävät ravinnokseen metsän antimia, kuten hunajaa ja riistaa. He myös keräävät pihkaa ja kumia. Vastapalvelukseksi he huolehtivat metsästä. Kun he suojelevat metsää, ilmaston lämpeneminen hidastuu. Täällä Kambodžassa alkuperäiskansat yrittävät saada hallituksen reagoimaan ja turvaamaan heidän oikeutensa: oikeuden maahan ja luonnonvaroihin sekä oikeuden kouluihin, teihin ja sairaaloihin. Jos kaikkia näitä elintärkeitä kysymyksiä ei ratkaista, edessä on vakavia konflikteja.”

Väsymättä Samrith pyrkii välittämään innostuksensa, tarmonsa ja tahdonvoimansa perheille, joita tapaa ja tukee taistelussa heidän oikeuksiensa puolesta. Jérôme Sessinin kuviinsa ikuistamista katseista paistaa rauhallinen määrätietoisuus, tuo erikoinen sekoitus tyyneyttä ja lujuutta, joka teki valokuvaajaan niin suuren vaikutuksen. Yksi kuva esittää naista taustallaan kiinalainen teollisuuskompleksi Rui Feng. Yrityksen epäillään anastaneen laittomasti 500 hehtaaria maata sokeriruokoviljelmiin Preah Vihearin maakunnassa. Toisessa on kui-vähemmistöön kuuluvia Pramen kylän asukkaita – naisia, lapsia, kalastajia ja koululaisia, joiden ainoa toive on, että heidän elämänsä pysyy ennallaan. Heidän kasvoiltaan kuvastuu rohkeus ja toivo.

Kambodža, Stung Treng.
Bunong-vähemmistöön kuuluva nainen myy tuotteitaan Stung Trengin torin laitamilla.

Kambodža, Stung Trengin maakunta.
Samrith Vaing (oikealla) hallituksen uudelleenasettaman
bunong-perheen luona. Kambodžan hallitus häätää
alkuperäisyhteisöjä esi-isänsä asuinmailta, pois
kiinalaisten teollisuusyhtymien metsänhakkuiden ja
patotyömaiden tieltä.

Kambodža, Preah Vihearin maakunta.
*Cheom Kolin koti on vastapäätä kiinalaista
teollisuuskompleksia Rui Fengiä. Perheet
syyttävät Rui Feng Internationalia lähes
500 hehtaarin laittomasta raivaamisesta
sokeriruokoviljelmää varten.*

Kambodža, Preah Vihearin maakunta.
*Bunong-lapsi ui rankkasateiden nostattamissa
tulvavesissä.*

Kambodža, Stung Trengin maakunta.
Bunong-lapsi hallituksen uudelleenasetusleirillä.

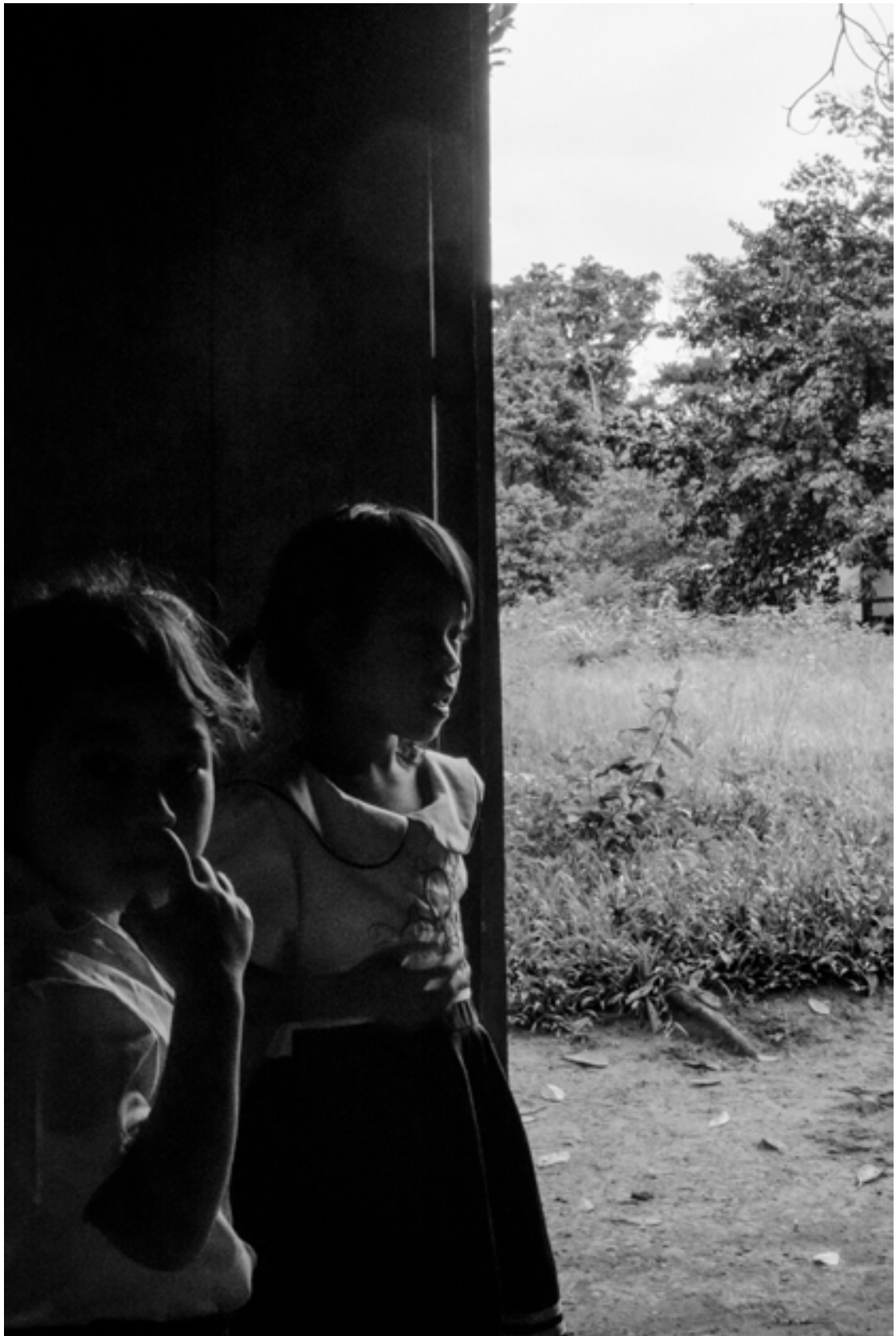

Edellinen aukeama ja vasen sivu:
Kambodža, Preah Vihearin maakunta.
Bunong-lapsia leikkimässä tien reunamilla.

Kambodža, Preah Vihearin maakunta.
Nuori bunong-nainen kalastaa.

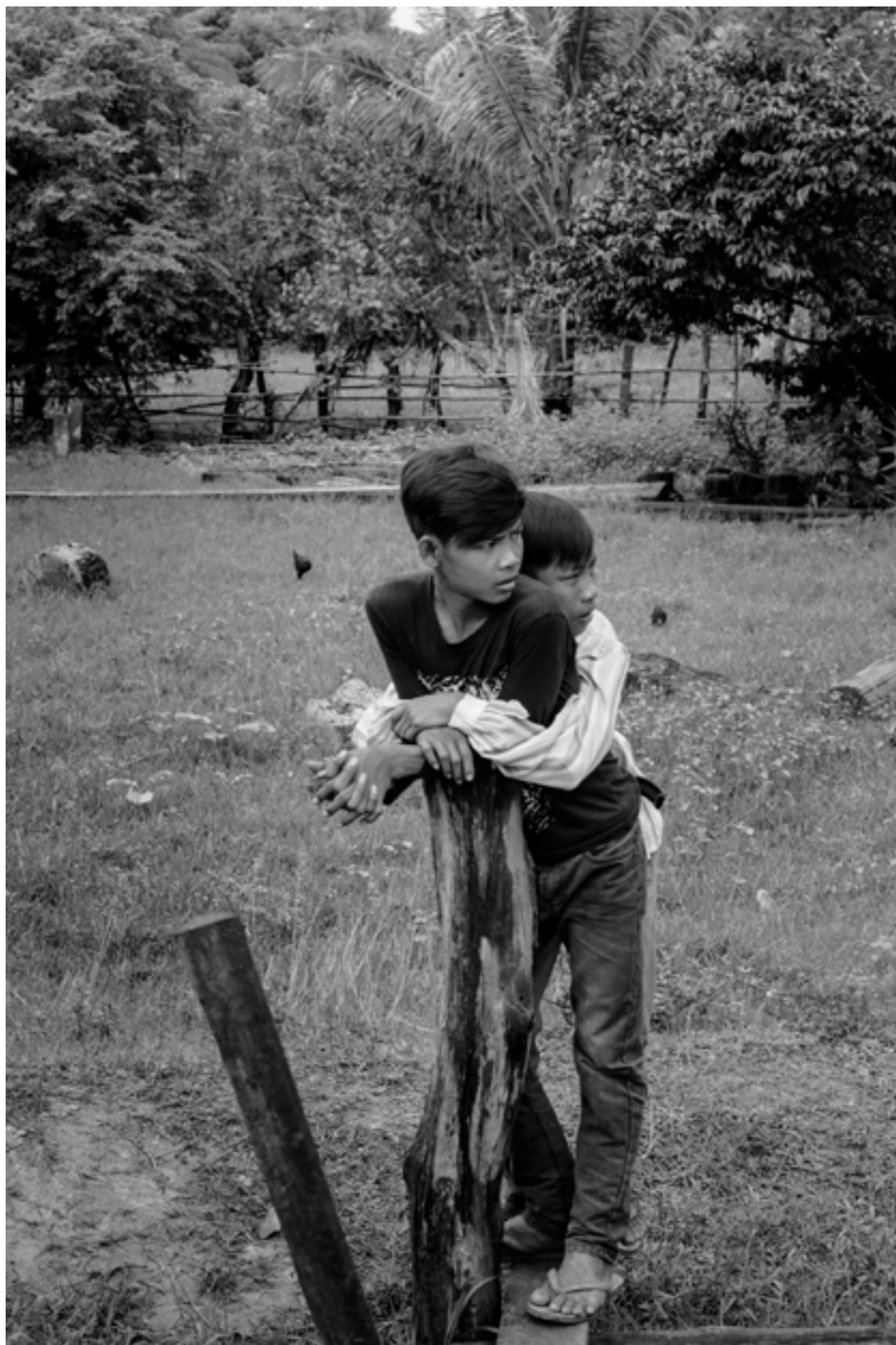
Vasen ja oikea sivu:
Kambodža, Mondul Kirin maakunta.
*Bunong-lapsia ennen sunnuntain
jumalanpalvelusta Laokan kristillisessä kirkossa.*

Yllä: Kambodža, Mondul Kirin maakunta.
Jumalanpalvelus Laokan kirkossa.

Oikea sivu: Kambodža, Prame.
Kui-vähemmistöön kuuluvia lapsia Pramen kylässä.

Seuraava aukeama: Kambodža, Anlong Srey.
Alkuperäiskansoihin kuuluvan kui-vähemmistön jäseniä Anlong Sreyn kylässä. Kuit osallistuvat aktiivisesti Prey Langin metsän suojeluun.

Kambodža, Stung Trengin maakunta.

Yllä: Kambodža, Preah Vihearin maakunta.
*Kui-vähemmistöön kuuluvia ja muita lapsia
koulussa.*

Seuraava aukeama: Kambodža, Preah Vihearin
maakunta.
*Bunong-perhe asuu vastapäätä kiinalaista
teollisuuskompleksia Rui Fengiä.*

Vasen sivu: Kambodža, Prame.
Nuori kui-nainen Pramen kylässä.

Yllä: Kambodža, Preah Vihearin maakunta.
Näkymä kiinalaiseen teollisuuskompleksiin Rui Fengiin.

Seuraava aukeama: Kambodža, Prame.
Kui-lapsia Pramen kylässä.

Vasen ja oikea sivu: Kambodža, Prame.
Kui-vähemmistön oikeuksia ajavia aktivisteja.

Seuraava aukeama: Kambodža, Preah Vihearin
maakunta.
Bunong-lapsia koulutiellä.

Asma Kaouech

Tunisia

kuvat — Newsha Tavakolian

Asma Kaouech on 25-vuotias juristi, jonka isä oli filosofian opettaja. Isältä tytär sai hyviä neuvoja: Älä katso Ben Alin televisiota. Lue kirjoja, Kantia ja Heideggeria. Opiskele demokratiaa, yksilön vapauksia ja naisten oikeuksia. ”Hän kantoi minulle feministisiä kirjoja”, pääkaupungissa kasvanut mutta Etelä-Tunisiasta kotoisin oleva nuori nainen kertoo.

”Jo lapsena opin häneltä arvojohtajuutta.” Arvoja voi levittää kuin toivon sanomaa. Nämä lauseet kuvaavat hyvin nuorta ihmisoikeusaktivistia, joka sai tulikasteensa vuonna 2011 kaksi viikkoa ennen vallankumousta, jossa diktaattori Zine el-Abidine Ben Ali syöstiin vallasta. Tunisiassa on Asman kaltaisia tuhatpäin, kuten häntä seurannut iranilainen valokuvaaja Newsha Tavakolian painottaa, ja se on suuri inhimillinen voimavara. Asma Kaouechissa on kuitenkin jotain aivan erityistä. Hänen tapansa puhua ja elehtiä ja kykynsä saada kaduilla vaarallisen joutilaina maleksivat nuoret innostumaan näyttelemisestä on ainutlaatuinen.

Tunisia, Tunis. Elokuu 2017.

Asma Kaouech, 25-vuotias Saharov-stipendiaatti, johtaa tunisialaista ihmisoikeusyhdistystä Fanni Raghman Anni. Se alkoi ensimmäisten joukossa järjestää taidepajoja radikalisoitumisvaarassa oleville nuorille.

Kaikki alkoi yhden miehen kärsimyksestä. Mohamed Bouazizin polttoitsemurha Sidi Bouzidissa 17. joulukuuta 2010 laukaisi ennennäkemättömän protestiaallon. Kansa oli saanut tarpeekseen Ben Alin ja hänen klaaninsa poliisivallasta. Vapautensa voittaneet kansat eivät kuitenkaan aina tiedä, mitä vapaudellaan tekisivät. Niinpä valta uskottiin joksikin aikaa islamistien Ennahda-puolueelle. Siitä seurasi lisää kärsimystä. Mutta mielenosoittajat olivat saaneet historian pyörät liikkeelle, ja vaatimukset uudesta perustuslakia säätävästä kokouksesta tuottivat tulosta, kun uusi perustuslaki hyväksyttiin 26. tammikuuta 2014. Asma on tyytyväinen: ”Uusi perustuslaki takaa paljon uusia oikeuksia: miesten ja naisten tasa-arvon, nuorten oikeuden osallistua politiikkaan ja omantunnon vapauden, mikä on merkittävä edistysaskel.” Hän ei siis monien muiden kera taistellut eikä protestoinut turhaan. Hän ei turhaan istunut kahta päivää vankilassa ennen vallankumousta, kun Ben

Tunisia, Tunis.
Fanni Raghman Anni -yhdistyksen kanssa
työskenteleviä nuoria näyttelijöitä.

Alin poliisi heitti hänet kalterien taakse. Asma pääsi pois annettuaan lupauksen, jota ei voinut pitää: ettei enää ilmaisisi poliittisia mielipiteitään. Hän joutui antamaan kirjallisen vakuutuksen, ettei enää osallistuisi mielenosoituksiin vaan keskittyisi vain ja ainoastaan opiskeluun ja menisi kiltisti kotiinsa. "Vallankumous oli taivaan lahja", sanoo Asma. "Se oli elämäni huippuhetkiä! Tapahtui paljon koskettavia asioita. Ihmiset järjestäytyivät valvoakseen asuinkortteliensa turvallisuutta. He partioivat kaduilla. Naiset laittoivat ruokaa. Kaikki kerääntyivät yhteen, kertoivat elämäs-

tään, ongelmistaan ja toiveistaan." Kansalaisyhteiskunta taistelee islamisteja vastaan, jotka haluavat valtiosta uskonnollisen. Asma oli ainoa opiskelija, joka pääsi harjoittelijaksi uuteen kansalliskokoukseen. Hän halusi nähdä, mitä kansanedustajat päättävät. Hänelle sanottiin: "Mene uimarannalle!" Mutta Asma ei mennyt. He eivät tienneet, miten järeäpäinen hän on. Tuohon aikaan Asma ja pieni joukko aktivisteja perustivat yhdistyksen nimeltä Fanni Raghman Anni eli "taiteilija vastoin tahtoaan". Sekin oli pieni vallankumous: teatterin ilmaisuvoima ja nuo liikkuvat, puhu-

Tunisia, Tunis.

Lasten ja nuorten ryhmä Bardon kansallismuseossa järjestetyssä työpajassa, jonka tarkoituksena on ehkäistä radikalisoitumista. Asma Kaouechin lapsuudenystävä oli yksi museoon vuonna 2015 hyökänneistä

terroristeista. Se havahdutti Asman. Nykyään hän vie nuoria retkelle terroristi-iskun tapahtumapaikalle, jossa he keskustelevat maan historiasta ja vuoden 2015 tapahtumista. Näille retkille osallistuu aina myös psykologi.

Asma Kaouech

vat ja kamppailevat kehot. "Aloimme käyttää katuteatteria, taidetta ja kulttuuria mielenosoituksissa uutena taktiikkana puolustaa ihmisoikeuksia ja saada ihmisten huomio." Vuonna 2011 perustettu Fanni Raghman Anni oli alkuun pelkkä liike. Kaksi vuotta myöhemmin siitä tehtiin yhdistys, kun anarkistisia toimintatapoja oli riittävästi hiottu kahviloissa. "Päätarkoituksemme oli ehkäistä syrjäytymistä sisämaassa, kaupunkikortteleissa ja nuorten ja kaikkein köyhimpien keskuudessa", selittää nuori juristi, joka on ansainnut kannuksensa puhetaitoa, pantomiimia ja elekieltä hyödyntävässä "katutaistelussa". Tässä rauhanomaisessa kamppailussa jokainen voi samastua toiseen, tämän heikkouksiin, haaveisiin, vihaan ja hämmennykseen. Fanni Raghman Anni toimii kolmella rintamalla: se järjestää eri puolilla Tunisiaa kymmenpäiväisiä työpajoja, joihin osallistuvat kolmisenkymmentä nuorta saavat tehtäväkseen esittää ihmisoikeuksiin liittyvän performanssin. Se tuottaa ammattinäyttelijöiden avustuksella taiteellisia esityksiä samasta aiheesta. Lisäksi se järjestää sosiaalista, kulttuurista ja humanitaarista toimintaa Jordanian, Turkin ja Libanonin pakolaisleireillä eläville yhteiskunnasta syrjäytyneille ihmisille. Kokemus kentältä sai Asman suuntaamaan toimintansa radikalisoitumisen ehkäisyyn. "Tunisia tuottaa eniten nuoria jihadisteja maailmalle", Asma korostaa. "Hankkeemme nimi on 'We Are Here'. Ihmisoi-keudet ovat sidoksissa rauhaan, ja siksi rauhaa on ylläpidettävä ennaltaehkäisevällä työllä. Meillä on toimisto Tunisin keskustassa, jossa työskentelen lähes päätoimisesti. Meitä on viisi 20–29-vuotiaasta palkallista työntekijää.

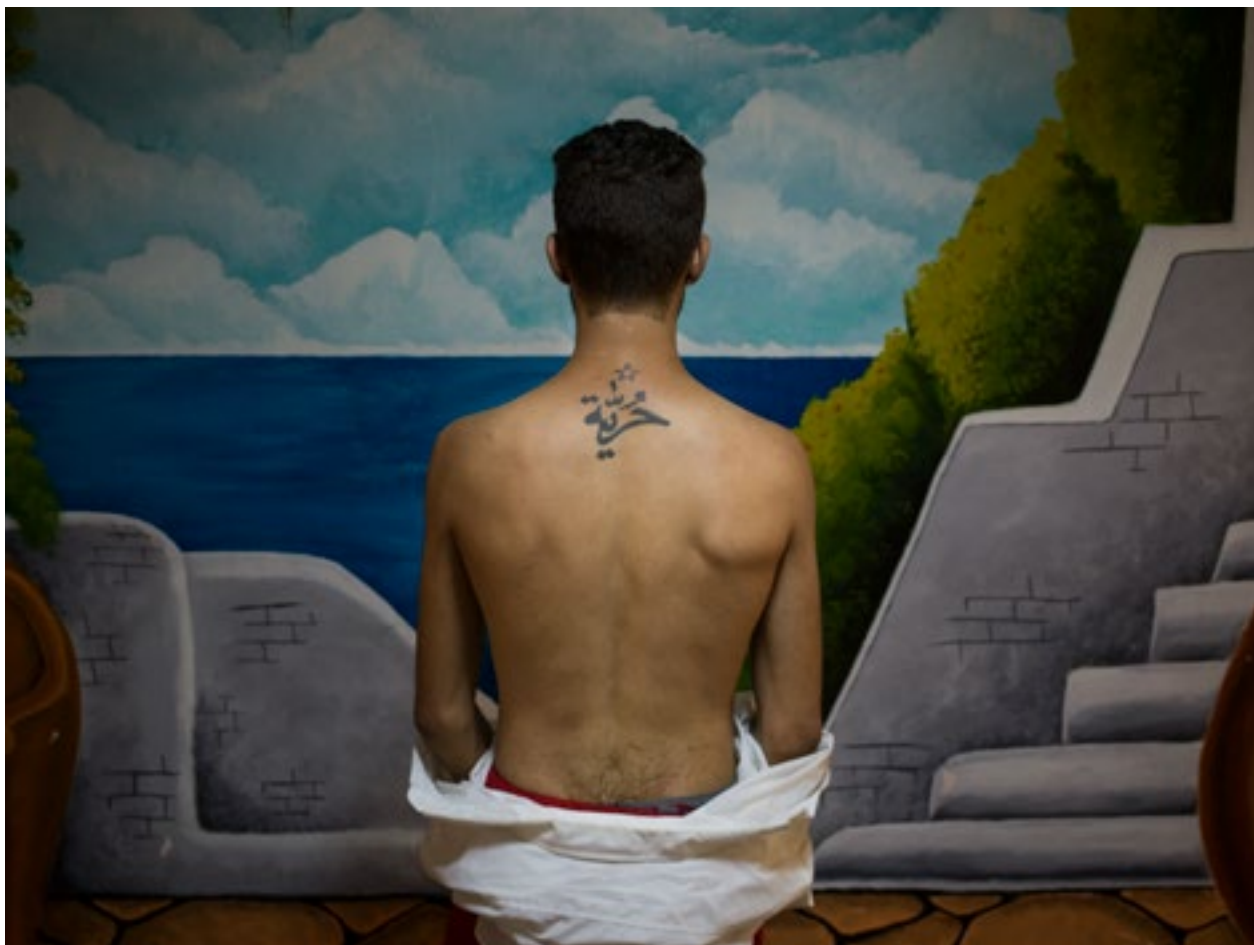
Saamme rahoitusta Yhdistyneiltä kansakunnilta ja Euroopan unionilta." Radikalisoitumista on ehkäistävä. Asman lausumina sanat vakuuttavat kuulijansa. "Toimistomme sytettiin tuleen vuonna 2014, vallankumouksen vuosipäivänä. Silloin tunsin olevani vaarassa. Kerran salafistit hyökkäsivät performanssin esittäjien kimppuun kesken esityksen. Taiteilijat passitettiin vankilaan mutta ei salafisteja. He saivat jäädä vapaaksi."

Aihe on arkaluonteinen. Tunisiassa on viime vuosina tehty ennennäkemättömiä terroristi-iskuja. Soussen lähellä 26. kesäkuuta 2015 lomailijaksi pukeutunut terroristi veti uimarannalla esiin päivänvarjoon kätkemänsä rynnäkkökiväärin, tappoi kylmäverisesti 39 henkeä ja haavoitti yhtä montaa. Tunisin Bardo-museossa oli jo aiemmin samana vuonna, 18. maaliskuuta, kuollut 21 turistia terroristien luoteihin. Marraskuun 24. päivänä 2015 oli presidentin henkivartiokaartin linja-auton vuoro joutua terroristi-iskun kohteeksi. Isis ilmoittautui näiden kolmen iskun tekijäksi. Neljäs surmanisku tapahtui Ben Guerdanessa lähellä Libyan rajaa 7. maaliskuuta 2016. Siinä kuoli viitisenkymmentä ihmistä, joista arviolta kolmekymmentä oli jihadisteja.

Asma ja hänen ystävänsä tuntevat näiden murhenäytelmien yksityiskohdat. Toimimalla rikollisuuden houkuttamien tai radikalisoitumisvaarassa olevien nuorten työttömien parissa he pyrkivät kitkemään heistä tuon epätoivosta kumpuavan kuolemankaipuun. Newsha Tavakolianin onnistui hienosti ikuis-

taa kuviinsa valon ja pimeän häivähdykset tässä tärkeässä toiminnassa. Valoa edustavat nuoret, joita Asma vie Bardo-museoon osoittaakseen heille mosaiikkitaiteen avulla, miten hieno heidän maansa historia on ja miten siitä voi olla ylpeä. Ilman häntä ja hänen ojennettua kättään tuskin kukaan noista syrjäytyneistä nuorista olisi tullut menneeksi tuohon valon tyyssijaan, jonka he kokevat vieraaksi tai heiltä kielletyksi. Valoa edustaa myös energia, joka huokuu maalatuista kasvoista ja heittäytyvistä kehoista kadunkulmaan tai johonkin Tunisin puistoon improvisoiduissa teatteriesityksissä. Esiintyjät kertovat uteliaalle yleisölle elämäntarinansa. He kertovat vaikeuksistaan, peloistaan ja nöyrytyksistä, jotka pakottivat heidän polvilleen ja synnyttivät joskus sellaista vihaa, että heidän teki mieli tappaa – tai tappaa itsensä kuten Mohamed Bouazizi. Valoa edustavat myös piirrokset, joihin nuo samat syrjäytyneet nuoret piirsivät Asman ja muiden ohjaajien kehotuksesta unelmiensa talon. ”Oivalsin, ettei radikalisoitumisella ole mitään tekemistä islamin kanssa”, valokuvaaja Newsha Tavakolian korostaa. ”Nämä nuoret ovat vihaisia, koska kokevat jäävänsä osattomiksi hyvinvoinnista. He turhautuvat siitä, että tie parempaan elämään avautuu vain huumeita kauppaamalla. Onni ja aineellinen hyvinvointi ei tunnu olevan heitä varten. Niinpä he piirtävät isoja taloja protestina kokemastaan epä-

tasa-arvosta ja epäoikeudenmukaisuudesta.” Harjoitus on paljonpuhuva. Jotkut piirtävät muista erillään olevan talon kuin korostaakseen, että ovat syrjässä eivätkä koskaan tule pääsemään osalliseksi yhteiskunnasta. Kun kynät on laskettu kädestä, yhdistyksen työntekijät herättelevät keskustelua, selittävät, kuuntelevat ja rauhoittelevat. Nuoret voivat vapaasti ilmaista tunteitaan ilman, että heitä tuomitaan tai moititaan. Yhdistyksen työssä korostuu hyväntahtoisuus ja myötäeläminen, ja nämä arvot olivat alati läsnä Newshan tehdessä reportaasiaan Asman elämästä. Hänen valokuvissaan pimeyttä edustavat radikalisoitumisvaarassa olevien poikien ja tyttöjen kasvot. Heidän katseistaan paistaa hätä. Nuo kasvonilmeet – alistuneesta välinpitämättömyydestä tai kysyvään – ovat Asmalle tuttuja. Siksi hän taistelee muiden nuorten tunisialaisten kanssa, jotta maassa voisi ilmaista mielipiteensä ja syrjäytyneillä olisi enemmän syytä elää kuin kuolla tai tappaa. ”Olen hyvin ylpeä Tunisian nuorisosta”, sanoo Asma ja muistuttaa vallankumouksen päämääristä: ”Ihmisarvo, vapaus, työ”. Toivoa on aina. Myönnettiin hän neljälle tunisialaiselle kansalaisjärjestölle Nobelin rauhanpalkinto vuonna 2015 niiden edistettyä merkittäväällä tavalla kansallista vuoropuhelua. ”Nuorista on tullut esikuva koko maalle”, Asma iloitsee. Huomispäivän Tunisiassa on kauniit kasvot.

Tunisia, Tunis.
*Fanni Raghman Anni -yhdistyksen kokoaman
teatteriseurueen jäsen esittelee tatuointiaan,
jossa lukee "Vapaus" arabiaksi.*

Seuraava aukeama: Tunisia, Tunis.
*Tunisin köyhälistökortteleiden naisia katsomassa
nuorten katuteatteriesitystä.*

Vasen ja oikea sivu sekä seuraava aukeama:
Tunisia, Tunis.
*Fanni Raghman Anni -yhdistyksen kanssa
työskentelevien nuorten näyttelijöiden
katuteatteriesitys. Esityksessä käsitellään vuoden
2011 vallankumousta ja sitä seuranneita
väkivaltaisuuksia.*

Tunisia, Tunis.
Asma Kaouech valvoo draamapajaa.

Tunisia, Tunis.
Nuori näyttelijä harjoittelee.

Tunisia, Tunis.
*Poika puun oksalla. Työttömyys ja
näköalattomuus saavat jotkut nuoret
kääntymään radikaalien islamistiryhmien
puoleen.*

Tunisia, Tunis.
Asma Kaouech ja murrosikäinen poika Bardomuseossa.

Tunisia, Tunis.
Näkymä vanhaan kaupunkiin.

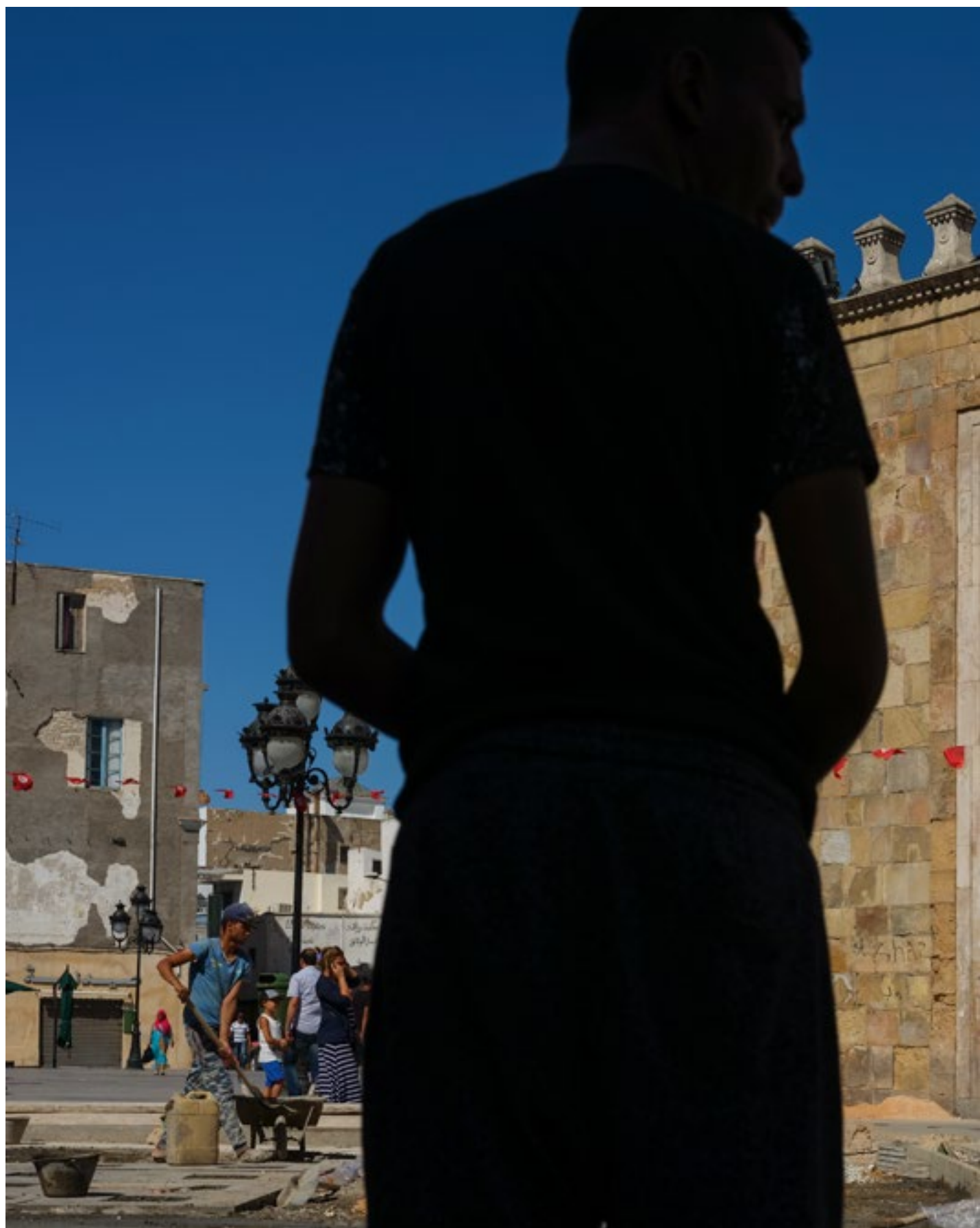

Vasen sivu ja oikean sivun yläosa: Tunisia,
Tunis.

*Vähävaraisten perheiden lapsia ja nuoria
bussimatalla Bardon kansallismuseoon.*

Oikean sivun alaosa: Tunisia, Tunis.
*Tunisialaisen oppositiopoliitikon Chokri Belaïdin
muotokuva sillan pylväässä.*

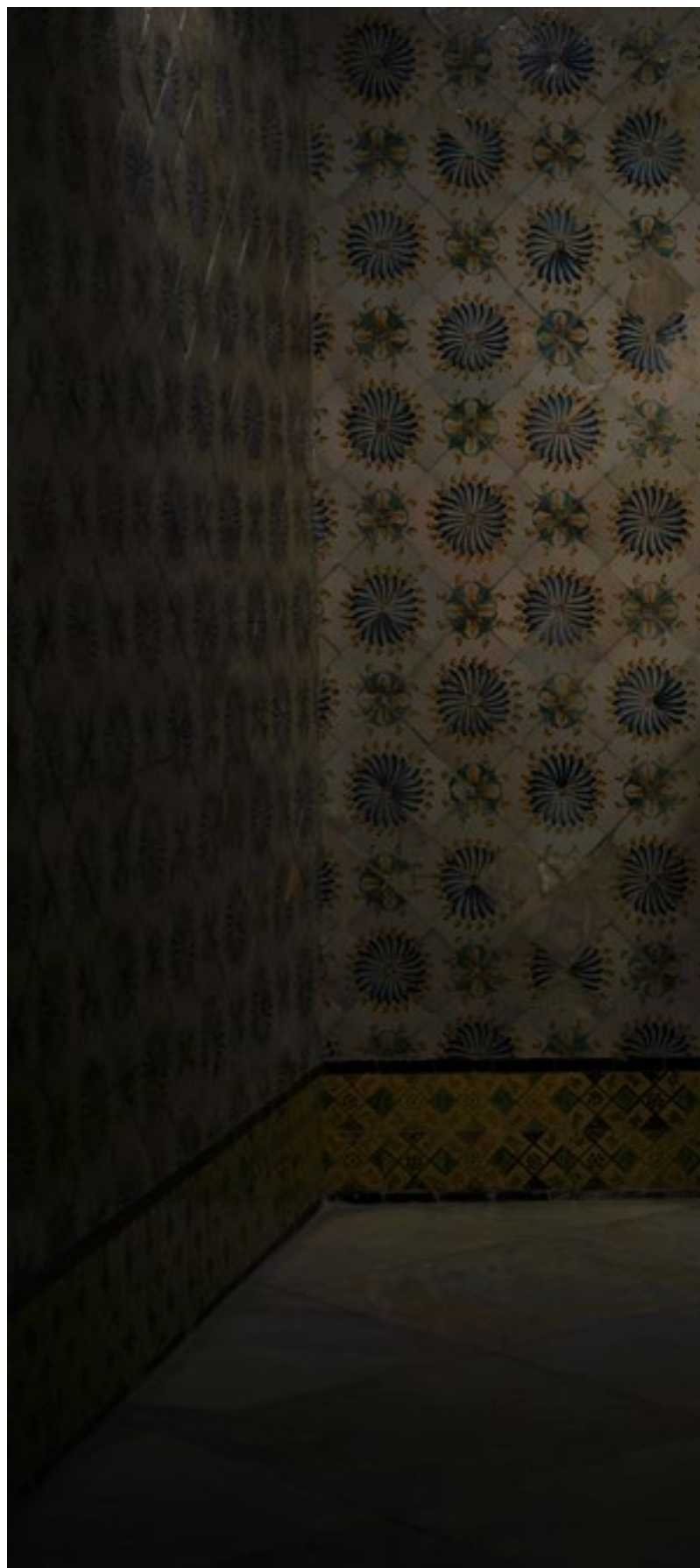

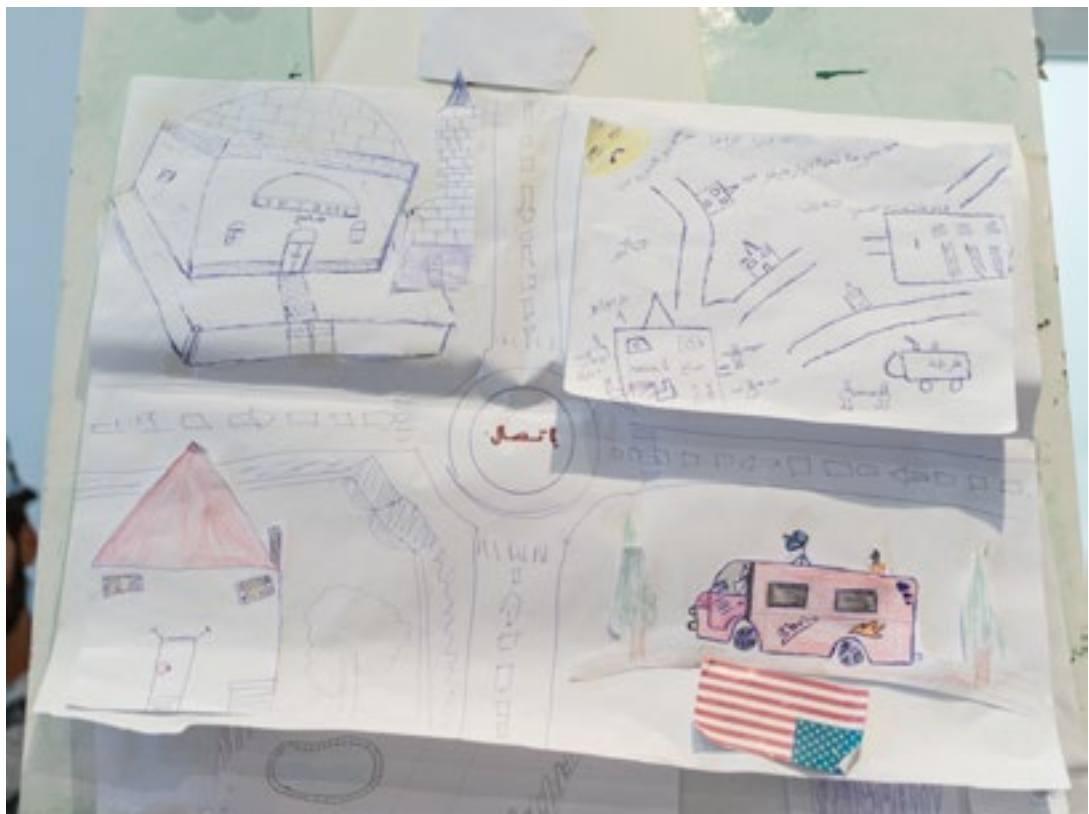

Tunisia, Tunis.
Tunisin vanhassa kaupungissa, medinassa.

Tunisia, Tunis.
*Nuorukainen Asma Kaouechin yhdistyksen
järjestämällä retkellä Bardo-museossa.*

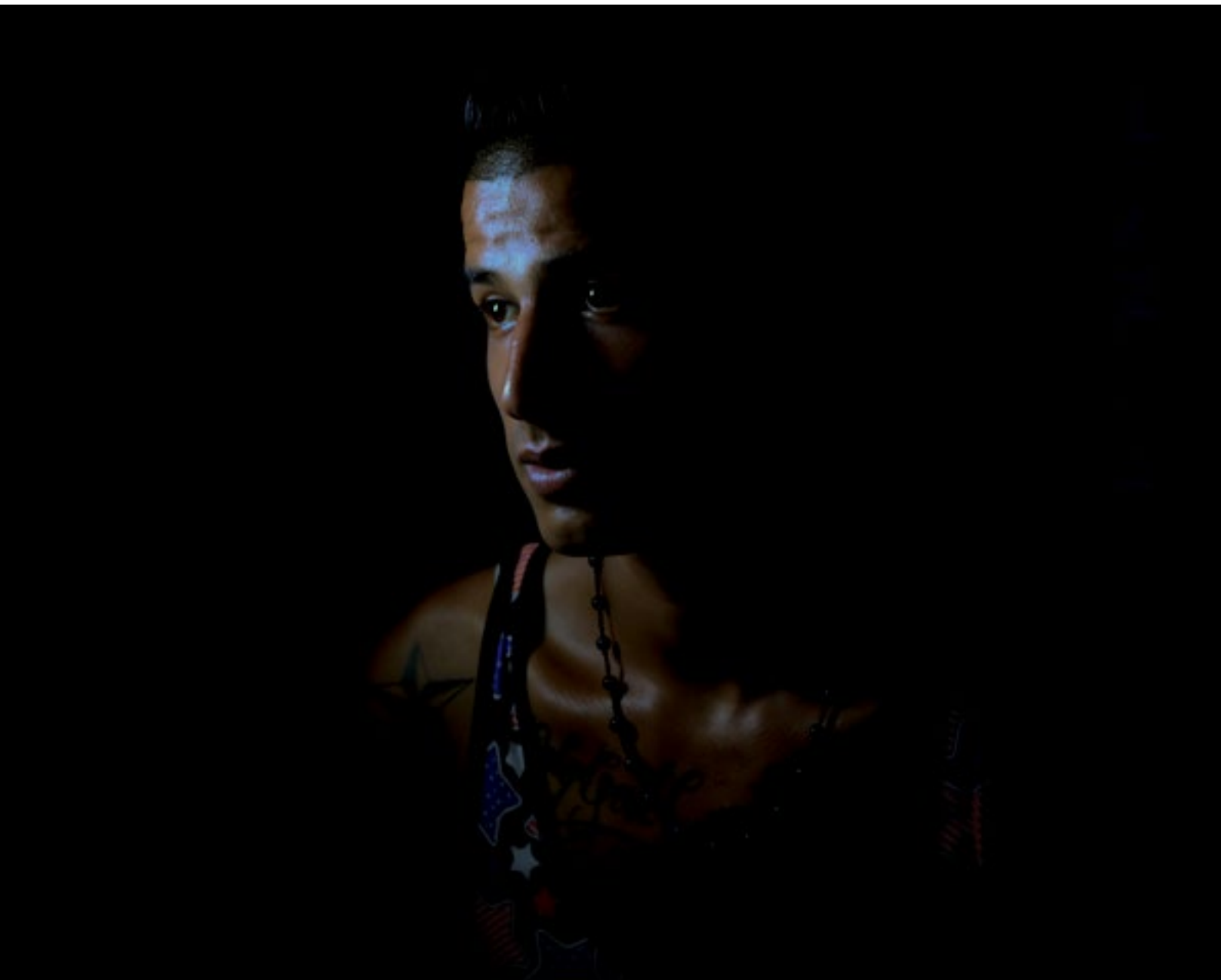

Vasen ja oikea sivu: Tunisia, Tunis.
Nuoria Fanni Raghman Anni -yhdistyksen
järjestämässä työpajassa, jossa osanottajia
pyydettiin piirtämään unelmiensa talo. Sen
jälkeen piirustuksista keskusteltiin ja osanottajia
rohkaistiin kertomaan ajatuksistaan. Useimmat
piirsivät isoja taloja tuoden esiin kokemansa
sosiaalisen epätasa-arvon ja
epäoikeudenmukaisuudet. Eräs nuorista piirsi
talon ja itsensä aivan yksin sen sisälle. Toinen
sanoi: "En osaa unissanikaan kuvitella, miltä
sellainen ihannekaupunki voisi näyttää."

Vasen ja oikea sivu: Tunisia, Tunis.
*Kasvokuvia Fanni Raghman Annin järjestämien
työpajojen osanottajista.*

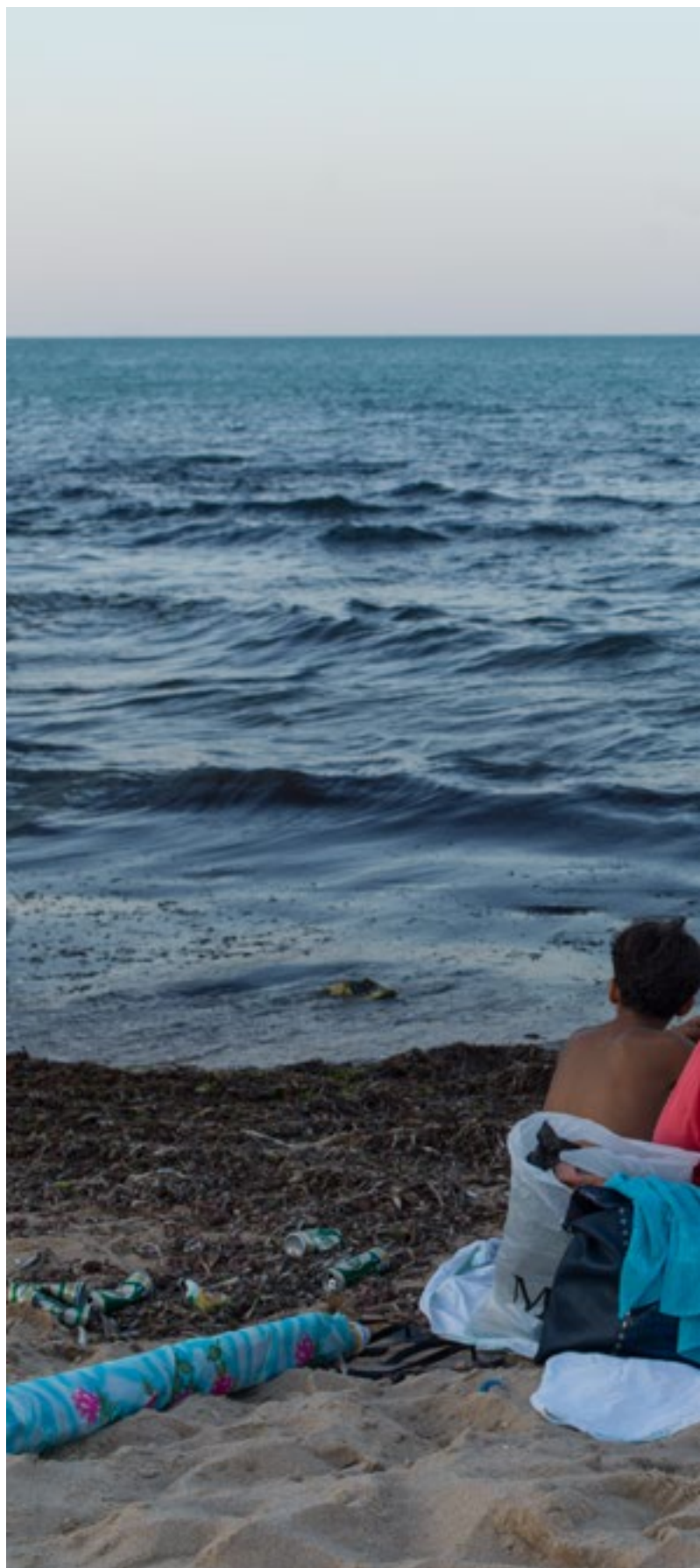

Seuraava aukeama: Tunisia, Tunis.
*Asma Kaouech osoittamassa mieltä poliitikkojen
korruptoituneisuutta vastaan.*

Tunisia, La Marsa.
*Perhe La Marsan rannalla pääkaupungista
koilliseen.*

Ameha Mekonnen

Etiopia

kuvat — Enri Canaj

Karu totuus on tämä: Etiopia on terrorin vallassa. Neljännesvuosisadan maata hallinnut koalitio rikkoo ihmisoikeuksia kuin eversti Mengistu ja hänen junttansa synkimpinä ”punaterrorin” aikoina marksilais-leniniläisessä diktatuurissaan 1980-luvun lopulla. Tukahduttava ilmapiiri, hellittämätön pelko ja jatkuva tunne siitä, että joku tarkkailee, salakuuntelee ja uhkaa, piinaavat Ameha Mekonnenia. 45-vuotias asianajaja taistelee lähestulkoon yksin järjestelmää vastaan.

Etiopiassa harvat uskaltavat puolustaa vapauksia, jotka autoritaarisessa maassa tuntuvat karkaavan saavuttamattomiin: mielipiteenvapaus, sananvapaus, vapaus kritisoida, osoittaa mieltään ja sanoa ei. Albert Camus sanoi tuntevansa itsensä viattomaksi ainoastaan täpötäydellä jalkapallostadionilla, teatterin näyttämöllä ja sanomalehden painossa. Vaikkei Amehalla ole mitään omallatunnonlaan, hän tuntee olonsa turvallisiksi vain neljässä paikassa: omassa autossaan, Etiopian ainoan riippumattoman ihmisoikeusjärjestön Human Rights Councilin toimitiloissa, addis-abealaisessa perhehotellissa ja kotonaan,

omiensa parissa, juristipuolisonsa ja 7- ja 4-vuotiaiden tyttäriensä seurassa.

Albanialainen valokuvaaja Enri Canaj, joka seurasi Amehaa kuuden päivän ajan, sai huomata, miten vaarallista asianajajan työ on. ”Halusin näyttää toivon, jota hän edustaa kaikille puolustamilleen ihmisille, niille bloggaajille ja toimittajille, jotka hän onnistuu saamaan vapaaksi vankilasta. Ameha työssään on äärimmäisen innostava näky. Toisaalta halusin näyttää, millaista hänen elämänsä on, näyttää hänen päivittäisen ponnistelunsa ja vaikeudet, joita hän kohtaa. Auttaessaan vaaranalaisia hän vaarantaa myös oman turvallisuutensa.” Enri Canaj ei voinut kuvata täysin mielensä mukaan. Amehaa hän joutui kuvaamaan tarkkaan valikoiduissa tilanteissa. Kuvaaminen julkisilla paikoilla ei tullut kysy-

*Etiopia, Addis Abeba. Elokuu 2017.
Ihmisoikeusaktivisti ja Saharov-stipendiaatti
Ameha Mekonnen asianajotoimistossaan.*

Etiopia, Addis Abeba.
*Zone 9 -ryhmään kuuluvat bloggaajat Natnael
Feleke ja Getachew Shiferaw.*

mykseenkään. Miehet kommunikoivat hyvin vähän puhelimitse ja pitivät matalaa profiilia. Ameha oli koko ajan jännittynyt. Myös Enriä hermostutti, sillä hänen piti salata matkansa todellinen tarkoitus. Hän suunnitteli sanovansa, että on tullut Etiopiaan kuvaamaan eläimiä. Ameha kertoi olleensa jokin aika sitten järjestämässä varainhankintatapahtumaa erääseen pääkaupungin hotelliin tarkoitukseen kerätä rahaa yhdistykselleen. Kun kaikki oli valmista, poliisi marssi sisään ja esti kaiken.

Ameha Mekonnen ei silti piileskele viranomaisia, ja sitä Enri Canaj ihailee. Valokuvaaja sai tilaisuuden tavata viisi niistä yhdeksästä bloggaajasta ja toimittajasta, jotka olivat olleet yli vuoden vangittuina ja jotka Ameha onnistui saamaan vapaaksi. Menetettyään työpaikkansa he eivät enää pysty elättämään itseään. Yksikään yritys ei halua palkata heitä, vaikka heitä vastaan nostetut terrorismisyytteet olivat perättömiä. Vallanpitäjät eivät katso hyvällä niitä, jotka auttavat entisiä vankeja. Nämä kertoivat valokuvaajalle kammottavista vankeusoloista ja ahtaista selleistä, joissa on vaikea hengittää. Ameha esitteli Enrille myös Zone 9 -ryhmään kuuluvan nuoren bloggaajan, jota pidettiin vangittuna ja pahoinpideltiin 14 kuukauden ajan. "Ameha suostui heti hänen puolustusasianajajakseen", valokuvaaja korostaa. "Hän ajatteli omia tyttäriään. Ajatus siitä, että jompikumpi heistä voisi joskus kokea saman kohtalon, oli sietämätön. Perhe on Amehan tuki ja turva. Perhe kannustaa ja motivoi häntä jatkamaan tinkimättä toimintaansa. Kuvissani halusin näyttää myös kaiken tuon: hänen rohkeu-

tensa ja arvomaailmansa, huolensa ja pelkonsa, hänen omistautumisensa asianajajan työlle mutta myös lapsilleen." Oli turhauttavaa, ettei miehestä voinut turvallisuussyistä ottaa hienompia kuvia. Enri Canaj muistaa yhden mieleenpainuvan tapauksen. Amehan ollessa eräänä päivänä menossa tapaamaan järjestönsä jäseniä, hissi meni epäkuntoon. Ameha, jolla on aina kävelykeppi mukanaan, kiipesi ylös hitaasti porras portaalta, kerros kerrokselta, kävelykepin rytmittäessä askelia. "Se on täydellinen vertauskuva hänen taistellulle ihmis oikeuksien puolesta."

Perusvapauksien puolustajalta vaaditaan Etiopiassa todellista rohkeutta. Maassa on marraskuusta 2015 saakka ollut vakavia levottomuuksia, jotka etnisen tigre-vähemmistön miehittämä keskushallinto on tukahduttanut verisesti. Suurimman etnisen ryhmän muodostavat oromot vastustavat maidensa pakkolunastusta ulkomaisten yritysten käyttöön. Vallanpitäjät ovat useaan otteeseen vastanneet protesteihin väkivallalla. Väkivaltaisuuksissa on Amnesty Internationalin mukaan kuollut 800 henkilöä ja pidätetty ja vangittu mielivaltaisesti tuhansia mielenosoittajia. Tilanne on pahentunut sen jälkeen, kun hallitus julisti poikkeustilan 9. lokakuuta 2016. Poikkeustilaa jatkettiin maaliskuussa 2017, ja se lakkautettiin 4. elokuuta 2017. Sen aikana ehdittiin kuitenkin pidättää lähes 30 000 ihmistä, heidän joukossaan monia toimittajia ja oppositiojohtajia. Ne harvat ihmisoikeusaktivistit, jotka suostuvat puhumaan tiedotusvälineille, tekevät sen nimettömästi. Vankilasta vapautuneet muistelevat

Etiopia, Addis Abeba.
*Ameha Mekonnen matkalla toimistoonsa Bolen
kaupunginosassa.*

Etiopia, Addis Abeba.
*Ameha Mekonnen menossa työpaikkansa lähellä
olevaan ravintolaan.*

alentavaa kohteluaan: ”Poliisit pieksivät heitä ja pakottivat heidät ryömimään karkeassa maassa kuin käärmeet, tuijottamaan aurinkoa ja hyppimään kenguruiden tapaan jalat yhdessä satojen metrien matkoja”, kirjoitti blogissaan etiopialainen Seyoum Teshome, jota Émilie Wuilbercq siteerasi artikkelissaan *Le Monde Afrique* -lehdessä 26. toukokuuta 2017. Mikä oli heidän rikoksensa? He olivat paljastaneet valtiohierarkian ylimmille tasoille ulottuvan korruption ja laittomat kaupat vähävaraisten mailla. He olivat protestoineet räikeitä epäoikeudenmukaisuuksia ja köyhimpien väestönsien elinolojen huonontumista vastaan. Vaikka Ameha arvosteleekin hallitusta, hän torjuu etnisen vastakkainasettelun valtaa pitävän tigre-vähemmistön ja muiden ryhmien välillä. ”Sellainen olisi vastoin vakauksiani”, hän painottaa. ”Minulle kansa ja valtaapitävät ovat kaksi eri asiaa.”

Ameha ennustaa taistelusta tulevan tiukka. Hän on pyyteeton ja vilpittömän nöyrä: ”Monet muut ihmisoikeusaktivistit ansaitisivat huomiota paljon minua enemmän”. Mutta Ameha on myös itsepintainen; hän ei peräänny tuumaakaan pelottelun tai vaarojen vuoksi. Mies on vakuuttunut asiastaan: ”Minä taistelen sananvapauden puolesta. Etiopian tapahtumat ovat hyvin vakavia. Paperilla perustuslakimme on ihmisoikeuksien puolesta täydellinen, mutta hallitus ei katso asiakseen noudattaa sitä! Yhdistyksemme jäseniä ahdistellaan koko ajan ja kolme heistä passitetaan säännöllisesti vankilaan. Terrorismin määritelmä on Etiopiassa laajempi kuin tietääkseni missään muualla maailmassa. Vallan-

pitäjille jokainen on potentiaalinen terroristi! Terroristeina pidetään esimerkiksi toimittajia ja opposition johtohahmoja, joiden ainoa rikos on ilmaista hallituksen näkemyksistä eriäviä mielipiteitä. Minäkin voisin joutua vankilaan vain siksi, että puhun kanssanne. Se on jatkuvasti uhkana, mutta se ei estä minua kiinnittämästä julkisesti huomiota väärinkäytöksiin. Haluan tehdä enemmän kuin vain työni asianajajana. Haluan, että pieninkin oikeudenloukkaus tuodaan julki.”

Ameha ei haihattele. Hän hallitsee asiansa ja leikkii lakkaamatta tulella puolustaakseen asiakkaitaan. Useimmat heistä ovat vankilassa. Hän käy heidän luonaan ja valvoo herkeämättä heidän oikeuksiaan. Hänellä on asiakkaitaan myös brittejä, saksalaisia ja norjalaisia. Mikään tästä ei kuitenkaan olisi mahdollista ilman Human Rights Councilin tarjoamia puitteita. Rajallisista resursseista huolimatta järjestön viidestä pysyvästä jäsenestä kolme on asianajajia. ”Toimintani on kaikin puolin laillista”, Ameha painottaa, ”mutten ole erityisen hienovarainen pyrkiessäni varmistamaan asiakkaitteni oikeuksien toteutumisen.” Se on kauniisti sanottu hänen hyökkäävistä toimintatavoistaan, joiden vuoksi hän voi vielä joutua vaikeuksiin. Silti hän jatkaa, sillä työ on hänen missionsa. Hänen olemassaolonsa tarkoitus on varmistaa, ettei Etiopiassa kuolla pelkoon tai epätoivoon, huonoon kohteluun tai mielivaltaan eikä pelkästään mielipiteiden vuoksi.

Ameha aloitti työnsä perusoikeuksien puolustamiseksi vuonna 2006. Hän työskenteli

Etiopia, Addis Abeba.

Zone 9 -ryhmän bloggaajien kokous. Vasemmalta oikealle: Natnael Feleke, 30 vuotta, oli vangittuna vuoden ja kuusi kuukautta. Atnaf Berahane, 28 vuotta, pidätettiin vuonna 2014 ja oli vangittuna vuoden ja viisi kuukautta. Mahlet Fantahun, 33 vuotta, pidätettiin vuonna 2015 ja oli vangittuna viisitoista kuukautta. Toimittaja Getachew Shiferaw, 32 vuotta, on pidätetty useaan otteeseen. Hän odottaa yhä tapauksensa oikeuskäsittelyä.

tuolloin hallituksen juristina. Eräänä päivänä hallitus halusi epäoikeudenmukaisesti rangaista arvovaltaista professoria tämän puheista opiskelijoille. Ameha kieltäytyi ottamasta siihen osaa. Hänen uppiniskaisuutensa johti monenlaisiin kostotoimiin ja kiusante-koon, kuten kieltoon jatkaa oikeustieteen opintoja ja suorittaa ylempi tutkinto. Se riitti. Hän erosi tehtävistään omistautuakseen täysin mielipiteidensä vuoksi syytteeseen asetettujen ihmisten puolustamiselle. "En ole poliitikko", hän selittää. "Tällä hetkellä vastuul-

lani on 36:n terrorismista syytetyn puolustus. Työskentelen vapaaehtoisena Human Rights Councilissa, jossa vastaan kolmesta eri komiteasta: varainhankinta, suhteet ulkomaihin ja ihmisoikeuskasvatus." Vastuullisista tehtävistään huolimatta hän viettää rauhallista perhe-elämää. Tyttärissään Ameha näkee maansa tulevaisuuden, josta toivoo rauhan-täyteistä, onnellista ja turvallista. "Olen toiveikas. Siksi aion jäädä Etiopiaan." Ameha toistaa vielä: "En ansaitse tätä tunnustusta."

Vasen sivu:

Etiopia, Addis Abeba.

Ameha Mekonnenin asianajotoimistossa.

Vasemmalta oikealle ja ylhäältä alas: Etiopia, Addis Abeba.

Viranomaisten käsissä kuolleiden tai loukkaantuneiden ihmisten kuvia Human Rights Councilin toimitiloissa. Tähän mennessä ketään ei ole asetettu syytteeseen näistä rikoksista.

Ameha Mekonnenin asianajotoimistossa. Vuonna 2015 hänestä tuli Human Rights Councilin jäsen ja varapuheenjohtaja. Yhdistyksen tunnuslause on: "Kaikki ihmisoikeudet kaikille ihmisille".

Ameha Mekonnen tervehtii kollegaansa Human Rights Councilin tiloissa.

Etiopia, Addis Abeba.
Mahlet Fantahun ja Atnaf Berahane.

Etiopia, Addis Abeba.
Näkymä kaupunkiin.

Etiopia, Addis Abeba.
Natnael Feleke oli vangittuna vuoden ja kuusi kuukautta. "Olen onnekas", hän sanoo. Päästyään vapaaksi hän löysi töitä. Muille bloggaajille se on osoittautunut hyvin vaikeaksi.

Vasen ja oikea sivu: Etiopia, Addis Abeba.
*Ameha Mekonnen Human Rights Councilin
rakennuksen katolla.*

Seuraava aukeama: Etiopia, Addis Abeba.
Ameha Mekonnen myöhäisenä iltapäivänä Addis Abeban esikaupungissa.

Etiopia, Addis Abeba.
*Ameha Mekonnenin puku makuuhuoneen
kaapin ovesta.*

Etiopia, Addis Abeba.
Ameha Mekonnen katsoo televisiota lastensa kanssa.

Seuraava aukeama: Etiopia, Addis Abeba.
Amehan perhe talonsa sisäpihalla sunnuntai-iltapäivänä.

Etiopia, Addis Abeba.
Ameha Mekonnenin olohuoneessa.

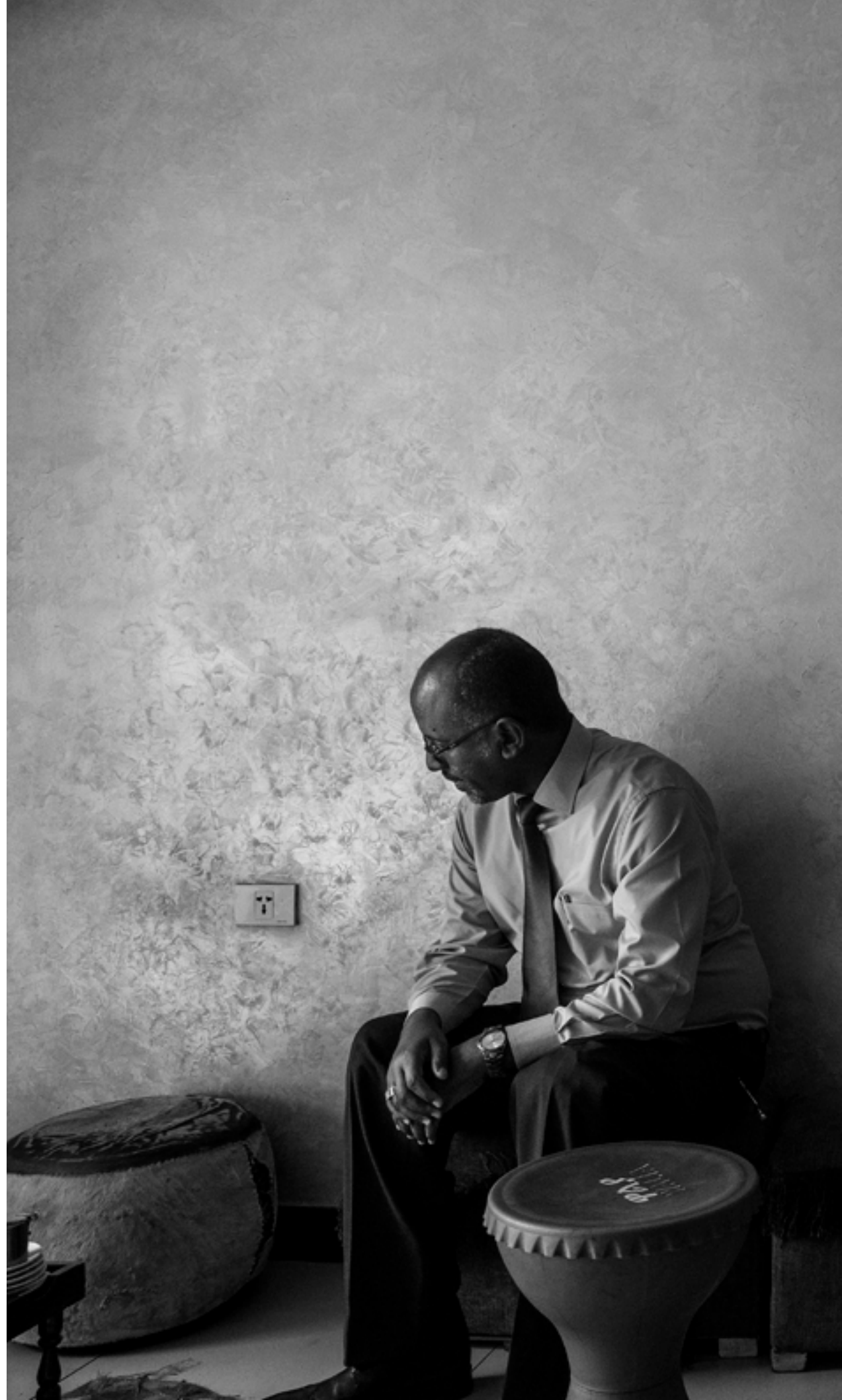

Etiopia, Addis Abeba.

Ameha, hänen puolisonsa ja nuorempi tyttärensä aterialla.

Seuraava aukeama: Etiopia, Addis Abeba.

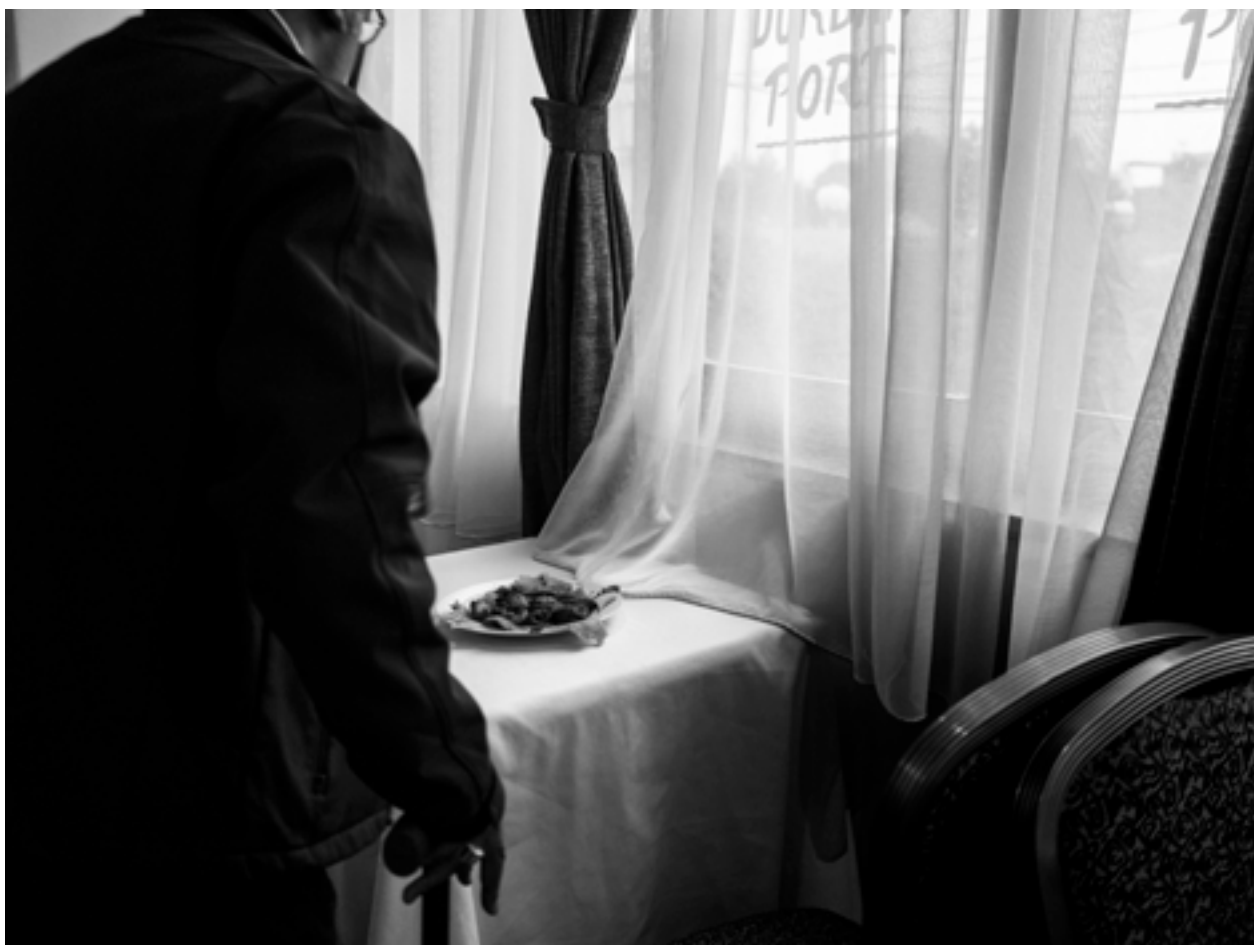
Ameha Mekonnen lounastauolla ravintolassa toimistonsa lähellä.

Etiopia, Addis Abeba.
*Ameha Mekonnen matkalla toimistoonsa Bolen
kaupunginosassa.*

Etiopia, Addis Abeba.
Ameha Mekonnen tutussa perhehotellissa. Se on harvoja paikkoja, joissa hän tuntee olevansa turvassa.

Seuraava aukeama: Etiopia, Addis Abeba.
Human Rights Councilin rakennuksen katolla.

Jadranka Miličević

Bosnia ja Hertsegovina

kuvat – Bieke Depoorter

Jos haluaa oppia tuntemaan ja ymmärtämään ihmisoikeustyölle täysin omistautunutta Jadranka Miličevićiä, täytyy tietää hänen kokemansa traagiset vaiheet. Nuo yli 200 000 kuolonuhria vaatineet tapahtumat voi tiivistää muutamaan sanaan. Sarajevon piiritys. Srebrenican joukkomurha. Balkanin sota. Bosnia ja Hertsegovinan marttyyrikohtalo väkivaltaisen nationalismin riehussa entisen Jugoslavian raunioilla.

Verenvuodatuksen ja surmattujen määrässä tapahtumasarja on synkimpiä Berliinin muurin ja Neuvostoliiton luhistumisen jälkeisinä 1900-luvun lopun vuosina. Emme saa koskaan unohtaa vuosien 1992–1995 tapahtumia. Vain parin tunnin lentomatkan päässä Pariisista tai Berliinistä leimahti tuolloin liekkiin raakalaismaisuuden roihu, jota eurooppalaiset eivät yksin kyenneet sammuttamaan. Jopa rauhansopimuksen tekemisen etnisten ryhmien välisten taistelujen lopettamiseksi he jättivät Yhdysvalloille Daytonissa, Ohiossa, joulukuussa 1995. Tavatessaan 60-vuotiaan Jadrankan valokuvaaja Bieke Depoorter kiinnitti heti alkuun huomiota tämän taukoamatomaan puheeseen. Jadranka puhuu, kertoo ja muistelee herkeämättä. Hän uskoo, että yksi tehokkaimpia keinoja taistella rauhan puolesta on muistaa menneitä kauheuksia. Kaik-

kihan tapahtui aivan äskettäin, alle 25 vuotta sitten. Siitä on tuskin sukupolveakaan. Hän pelkää, että sama saattaa toistua, ellei siihen varauduta ja ellei kyllästymiseen asti kerrata Balkanin niemimaan tuolloisia tapahtumia. Tuhansia naisia raiskattiin. Miehiä, naisia ja lapsia siirrettiin pakolla asuinsijoiltaan, pahoinpideltiin ja tapettiin. Se oli suuren mittakaavan etninen puhdistus, kuin joukkotuhontaa toiselta aikakaudelta. Julmuuksiin syyllistyivät kaikki: puolisoitilaalliset joukot ja yksityiset aseelliset ryhmittymät, siviilit siviilejä ja veli veljeä vastaan, kuin sudet. Siksi Jadranka puhuu puhumistaan. Hän uskoo sanojen voimaan unohduksen apatiaa vastaan. Tarinoiden kertominen yhä uudelleen ja uudelleen estää niitä pyyhkiytymästä kollektiivisesta muistista. Jadrankan kohtalosta ja taistelusta on tehty seitsemän kirjaa ja kaksi filmiä. Henkilökultista ei silti ole kyse. Hänelle se on yksi keino toimia ja lisätä toimintansa uskottavuutta, näyttämällä esimerkkiä.

Bosnia ja Hertsegovina, Sarajevo. Elokuu 2017.
*Ihmisoikeusaktivisti ja Saharov-stipendiaatti
Jadranka Miličević romaniperheen luona.*

Edellinen aukeama:
Bosnia ja Hertsegovina, Vareš.
Lejla Omerovićin tytär Elda Šišić.

Vuonna 1992 ennen konfliktin puhkeamista Jadranka asui Sarajevossa. Hän vietti tavallista elämää miehensä ja kahden lapsensa kanssa. "Olin pankissa töissä, kuuluin keskiluokkaan. Heti konfliktin puhjettua pakenin Sarajevosta Serbiaan. Sillä sekunnilla kun minusta tuli pakolainen, minusta tuli myös ihmisoikeus-aktivisti. En halunnut odottaa, että joku tulee auttamaan minua, vaan minä halusin auttaa muita. Tunsin syyllisyyttä lähdöstäni, jätinhän mieheni Sarajevoon. En voinut jäädä toimettomaksi." Joulukuussa 1992 Jadranka liittyi Belgradissa feministiseen rauhanjärjestöön Women in Black. Siitä alkoi taistelu, joka jatkuu yhä. "Aloitin uuden elämän", muistelee Jadranka. "Ja juuri näin haluan elää. Silloin tuntui, että olin hukannut elämäni ensimmäiset 30 vuotta." Women in Black -järjestössä Jadranka luo yhteyksiä muihin "rauhanvarti-joihin" Italiassa, Espanjassa, Saksassa ja Unkarissa. Yhdessä he luovat keskinäisen avun verkostoja tukeakseen väkivaltaa kokeneita naisia. He keräävät ja kertovat eteenpäin konfliktialueilla, kuten Bosniassa ja Kroatiassa, elävien naisten kokemuksia. Jadranka kutsuu näitä naisia "ystävikseen". "Olemme julkaisseet englanninkielisiä teoksia, joissa on näitä tositarinoita." Johtoajatus on aina sama: julkisuudella unohdusta vastaan, puhumalla rauhan puolesta. Samasta syystä Jadranka oli mukana perustamassa Sarajevon CURE-järjestöä. Se on feministinen kansalaisjärjestö, joka pyrkii edistämään sukupuolten tasa-arvoa ja myönteistä yhteiskuntakehitystä kasvatusta ja kulttuuriohjelmien avulla. Jadranka auttaa perustamaan CUREn paikallistoimistoja ja vetää kursseja, joilla ihmisiä autetaan huoleh-

timaan aineellisista tarpeistaan. Pienryhmissä opetellaan myymään hunajaa tai laventelilla täytettyjä tuoksupusseja, annetaan neuvoja ja keksitään keinoja hankkia elatus ympäristössä, jossa naisia pidetään vielä sodankin jälkeen toisarvoisina. Varsinkin romaninaisia. Heidän kärsimyksensä sai Jadrankan liittymään toiseen kansalaisjärjestöön, CAREen, jonka päätarkoituksena on auttaa syrjintää kohtaavia naisia.

CURE ja CARE. Jadrankan elämä pyörii näiden kahden järjestön ympärillä, joissa hän toimii pääosin Bosnia ja Hertsegovinassa, Serbiassa ja Montenegrossa. Hän on 100-prosenttinen aktivisti 24 tuntia vuorokaudessa. Ei omaa elämää, ei yksityisyyttä. Hänen elämässään on sijaa vain kenttätöille, kursseille ja hankkeiden ja sopimusten valmistelulle muun muassa EU:n tuen saamiseksi. "Emme näe äitiä koskaan", toinen Jadrankan pojista toteaa. Hän on aina matkoilla vetämässä työpajoja. "Se on koko hänen elämänsä", toteaa myös Bieke Depoorter. "Millään muulla ei ole merkitystä. Hän ei halua kutsua auttamiaan ihmisiä 'avustettaviksi'. Useimpien kanssa hän ystävystyy." He ovat kuin hänen toinen – tai varsinainen – perheensä. "Lähdimme yhdessä Sarajevosta kiertämään lähiseudun kyliä", Depoorter kertoo. "Se oli hyvin tärkeää Jadrankalle. Hän halusi, että kuvaan hänet juuri niissä paikoissa. Joka vuosi heinäkuun lopussa hän käy monien muiden CURE-säätiön ja Women in Black -järjestön jäsenten kanssa myös Srebrenicassa uhrien muistomerkillä. Hän haluaa ehdottomasti pitää yllä hirmutöiden muistoa." Jadranka myöntää

Jadranka käymässä Lejla Omerovićin luona syrjäkylässä lähellä Varešia. Vuonna 2014 tulva tuhosi osittain Lejlan talon. CURE-säätiö tuli apuun keräämällä rahaa korjaustöihin, mutta niitä ei ole päästy aloittamaan, koska keräys ei tuottanut riittävästi.

vakavana: "Halusin, että Bieke näkee ne paikat. Jotkut tuntemistani ovat menettäneet siellä koko perheensä. Yksi ystävästäni näki 56 omaisensa kuolevan siellä." On Jadrankan kaltaisten naisten ansiota, että Srebrenica-Potočarin muistokeskus avattiin vuonna 2003, kahdeksan vuotta joukkomurhan jälkeen. "Yritämme saada hallituksen rakentamaan tällaisia muistamista tukevia paikkoja. Autamme sodassa leskeksi jääneitä yksin eläviä naisia puolustamaan oikeuksiaan. Ja tietysti myös etsimme kadonneiden ruumiita. Srebrenica-Potočarin muistokeskuksen uhriluettelossa on 8 372 nimeä, mutta vain 6 800 uhrin

jäännökset on löydetty ja tunnistettu. Lesket ja äidit odottavat yhä, että voivat oikeasti surra kuolleitaan. Kaikkien näiden vuosien jälkeenkään tuska ei hellitä. Miten voi palata normaaliin elämään, kun niin paljon kuolleita on yhä kadoksissa?"

Bieke Depoorterille reportaasi ei ollut helppo. Hän ihailee ja kunnioittaa syvästi Jadrankaa, tämän herkeämätöntä aktivismia, kiihkeää feminismiä ja itsepintaista työtä naisten voimaannuttamiseksi, jotta he voisivat ottaa oman elämänsä haltuunsa, tulla toimeen omillaan ja harjoittaa oikeuksiaan täysi-

määräisesti. Silti Bieken täytyi mukautua siihen, mitä Jadranka salli hänen nähdä. Olipa kuvausmatka Yhdysvalloissa tai val-lankumouksen ajan Egyptissä, Bieke pyrkii rakentamaan läheisen suhteen kuvaamiinsa henkilöihin. Hänelle valokuva on kuin keskustelu. "Tärkeintä on suhde ihmisiin", toteaa Bieke. "Monet eivät halua, että heitä kuvataan. Bosniassa yritin selittää työskentelytapani Jadrankalle, joka pelkäsi, että näytän

kuvissani ihmisten asumusten köyhyyden. Viimeisenä yönä sain tehdä niin kuin halusin. Se oli parasta. Sain istua kuvauskohteeni sängyn laidalla tämän kotona ja viettää aikaa perheen kanssa. Siitä syntyi luottamuksen ilmapiiri, jossa on helppo uskoutua."

Bieken kuvat ovat äärimmäisen humaaneja. Yhdessä on syrjäkylässä asuva Lejla. Sodan aikana raiskatulle, miehensä pahoinpitele-

mälle ja vanhempiansa hylkäämälle Lejlalle elämä on koettelemus. ”Rohkeudestaan hän saa voimaa olla onnellinen”, nuoreen naiseen syvästi kiintynyt Jadranka painottaa. CURElta Lejla on Jadrankan välityksellä saanut välttämätöntä apua ompelukoneen muodossa. Sen ansiosta hän voi valmistaa ja myydä käsitöitään. Vuonna 2014 Lejlan talo joutui veden valtaan. Jadrankan kansalaisjärjestö auttoi häntä jälleen ja pelasti hänet jatkuvasti uhkaavalta köyhyydeltä. Tämä on väsymättömästi ahertavan Jadrankan arkea. CARE-järjestössä hän auttaa romaninaisia niin

Sarajevossa, Montenegrossa kuin Serbiassakin. Kun kello tulee 17 ja hänen ensimmäinen työpäivänsä päättyy, hän jatkaa vielä toimintaa CUREssa. ”Tähän mennessä olemme auttaaneet 15 000:ta romanialaista ja romaninaista. He ovat päässeet lääkäriin ja mammografiaan. Keräämme rahaa kouluja varten ja auttaaksemme kaikkein vähävaraisimpia pitämään asuntonsa.” Hän aikoo jatkaa samaan tahtiin niin kauan kuin voimia riittää. ”Ihmisoikeustyö ja muista huolehtiminen auttoivat minua itseäni selviytymään”, sanoo Jadranka.

Seuraava aukeama: Bosnia ja Hertsegovina, Visoko.
*Mirsada Bešićin talo on alueen ainoa, jossa on juokseva vesi.
Naapurit hakevat sieltä vettä.*

Bosnia ja Hertsegovina, Visoko.
Harun ja Bešićin perheen lehmä.

Bosnia ja Hertsegovina, Vareš.
Lejla Omerović perheineen niityllä.

Bosnia ja Hertsegovina, Sokolac.

Jadranka keskustelee nuoren feministin, Jovana Boljanićin, ja hänen isänsä Bogdanin kanssa. Naiset tapasivat Jadrankan vetämässä työpajassa. Jovana on perustanut aktivistijärjestön nimeltä Art Queer. Aluksi Jovanan isä ja veli vastustivat hänen toimintaansa, ja hänen täytyi käydä kokouksissa salaa. Nykyään Jovanan isä tukee häntä jo enemmän ja salli ensimmäistä kertaa Jadrankan tulla kylään.

Seuraava aukeama: Bosnia ja Hertsegovina, Sokolac.

Jovana Boljanić huoneessaan, jossa tuntee voivansa olla oma itsensä. Kaikenkirjavien tavaroidensa joukossa hänellä on myös sateenkaarilippu, jonka hän kuitenkin kätkee veljeltään ja isältään.

Edellinen aukeama: Bosnia ja Hertsegovina, Sokolac.

Jovana punaisessa esiliinassa, joka on muisto Jadrankan seitsemän vuotta aiemmin pitämästä työpajasta. Naiset ovat siitä asti pitäneet yhteyttä. Jovanan kotikaupunki on hyvin konservatiivinen. Hän sanoo olleensa ensimmäinen tyttö, jolla oli farkut.

Yllä: Bosnia ja Hertsegovina, Sarajevo. Jadrankan avustaja Asja.

Bosnia ja Hertsegovina.
*Jadranka jokavuotisella matkallaan Srebrenican
muistokeskukseen.*

Seuraava aukeama: Bosnia ja Hertsegovina,
Srebrenica.

*Joka vuosi Jadranka käy CURE-säätiön ja Women
in Black -järjestön jäsenten kanssa Srebrenica-
Potočarin muistokeskuksessa kunnioittamassa
kansanmurhan muistoa.*

Bosnia ja Hertsegovina.
*Jadranka kiertää vetämässä työpajoja eri puolilla
Bosniaa, Serbiaa ja Montenegroa.*

Bosnia ja Hertsegovina, Sarajevo.
Jadranka keskustelelee "äiti Mejran" kanssa. Mejra menetti kaksi lastaan ja puolisonsa sodan aikana. Hänen perheenjäsenensä vangittiin vuonna 1998 ja teloitettiin. Vuosien ajan hän yritti paikantaa heidän ruumiitaan. Nykyään hän auttaa muita perheitä löytämään kadonneita sukulaisiaan.

Kaksi seuraavaa aukeamaa: Bosnia ja Hertsegovina, Kakanj.
Nuna Zemina Vehabovićin koti. Nuna käynnisti Center for Mother Hope -hankkeen erään ystävättärensä kanssa mutta vetää sitä nykyään yksin. Hän on myös mukana paikallishallinnossa ja puolustaa romanien oikeuksia Kakanjissa. Yhdessä kaupunginosassa asuu yli 2 600 romanina.

Bosnia ja Hertsegovina, Kakanj.
Nuna Zemina Vehabovićin koti.

Yllä: Bosnia ja Hertsegovina, Sarajevo.
Romaniperheen koti.

Bosnia ja Hertsegovina, Kakanj.
Nuna Zemina Vehabovićin koti.

Seuraava aukeama: Bosnia ja Hertsegovina, Sarajevo.
Jadranka kotonaan.

Ihmisoikeudet elämäntyönä

Éric Fottorino

Ihmisoikeudet. Pieni mutta painava sana. Pieni sana, jonka pitäisi varjella ihmisiä toisiltaan. Sana kätkee taakseen lukemattomia ihanteita ja taisteluita, piinattuja kasvoja ja elävien kirjoista poistuneita, peruskirjoja, päätöslauselmia ja pöytäkirjoja, sopimuksia ja vetoimuksia sekä sinnikästä toivoa ja kamppailua mielivaltaa vastaan lukemattomissa planeettamme kolkissa, joissa oikeuden voima on lopulta saanut niskalenkin vahvemman oikeudesta – tai oikeudettomuudesta. Saavutetut voitot ovat hauraita. Ne eivät koskaan tunnu pitävän, vaikka päätöksellä vannottaisiin ”ei koskaan enää”. Kansanmurhat seurasivat toisiaan 1900-luvulla huolimatta kansakuntia sitovista juhlallisista teksteistä ja joulukuussa 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen tiukkasanaisesta johdannosta: ”(...) kun ihmisoikeuksia on väheksytty tai ne on jätetty huomiota vaille, on tapahtunut raakalaistekoja, jotka ovat järkyttäneet ihmiskunnan omaatuntoa,

ja kun kansojen korkeimmaksi päämääräksi on julistettu sellaisen maailman luominen, missä ihmiset voivat vapaasti nauttia sanan ja uskon vapautta sekä elää vapaina pelosta ja puutteesta (...)”. Näistä sanoista juontaa juurensa julistuksen 1 artikla, jossa näkyy Eleanor Rooseveltin ja ranskalaisen lakimiehen René Cassinin kädenjälki: ”Kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan.” Juutalaisten kansanmurhan jälkeen maailma on saanut todistaa Pol Potin ja punakhmerien Kambodžassa toteuttamia joukkomurhia, Ruandan kansanmurhaa ja serbisotilaiden bosnialaisiin Srebrenicassa kohdistamia verilöylyjä. Niiden lisäksi joukkomurhat Latinalaisessa Amerikassa, Darfurissa, Kongon tasavallassa, Irakissa, Jemenissä ja Syyriassa – eivätkä esimerkit edes lopu tähän – ovat jatkuvasti murentaneet näitä ihmisen perusoikeuksia, joiden kansainvälinen yhteisö kaikesta huolimatta julistaa olevan yleismaailmallisia, luovuttamattomia ja jakamattomia.

Edellinen aukeama:

Moises Saman. Libya, Zawiyah. 2011.
*Gaddafin tukija kohottaa diktaattorin
muotokuvaa.*

Alla:

Larry Towell. Palestiinalaisalueet, Gaza. 1993.
Lapset leikkivät muovipistooleilla.

Jos ihmisoikeusloukkauksia haluaa jollain lailla jaotella, toisen maailmansodan jälkeen on esiintynyt ainakin kolmenlaista laajamittaista sortoa. Totalitaarisesta ja imperialistisesta valtionkommunismista olivat tuloksena Neuvostoliiton vankileirit vankeineen ja entisen Neuvostoliiton satelliittivaltioissa virinneiden kansannousujen tukahduttaminen Moskovan vallanpitäjien toimesta – Budapestissa vuonna 1956 ja Prahassa vuonna 1968. Siitä sikisi myös Kiinan kulttuurivallankumous miljoonine kuolonuhreineen vuosina 1966–1968, Tiananmenin aukion opiskelijamielentoimitusten väkivaltainen tukahduttaminen tai rauhanomaisiin tiibetiläisiin kohdistuneet verilöylyt. Siirtomaasodat Vietnamista Afrikkaan verottivat valtavasti siviiliväestöä, tekivät lapsista tykinruokaa ja naisista seksiobjekteja ja ajoivat miljoonia ihmisiä maanpakoon. Näin oli paitsi Vietnamin sodissa myös Algerian sodassa, jota tuohon aikaan pidettiin pelkkinä levottomuuksina. Ei pidä unohtaa myöskään Latinalaisen Amerikan diktatuureja, Vargasin Brasiliaa, Pinochetin Chileä tai kenraali Videlan sotilasjuntan johtamaa Argentiinaa. Nämä hallinnot olivat 1970-luvulla mitä räikeimpien ihmisoikeusloukkausten takana. Kaikki muistanevat helikopterin korkeuksista mereen heitetyt nuoret oppositioaktivistit tai Plaza de Mayon äidit, joita sotilaat kutsuivat ”Plaza de Mayon hulluiksi”. He taistelivat itsepintaisesti saadakseen takaisin Argentiinan väkivallan vuosina siepatut lapsensa. Nämä rohkeat äidit saivat vuonna 1992 Saharov-palkinnon, jonka 30-vuotisjuhlaa vietetään tänä vuonna.

Alex Webb
Nicaragua, Puerto Cabezas. 1992.
Mosquito-vähemmistöön kuuluvia lapsia.

Saharov-palkinnon saajien nimet kertovat selvää kieltä siitä, kuinka ihmisoikeuksien puolesta on taisteltu kaikilla rintamilla: on puolustettu demokratiaa ja ajatuksenvapautta, taisteltu kidutusta ja kaikenlaista syrjintää vastaan ja paljastettu uskontoon, rotuun, poliittiseen kantaan tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustunutta mielivaltaista vapaudenriistoa. Ensimmäisen Saharov-palkinnon saivat vuonna 1988 Nelson Mandela ja Anatoli Martšenko (postuumisti). Tässä arvostetussa palkinnossa ei ole kyse yksinomaan siitä, että Euroopan parlamentti haluaa puolustaa perusoikeuksia. Sen tarkoituksena on myös tukea niitä miehiä ja naisia, jotka suurista vaaroista piittaamatta panevat itsensä likoon edistääkseen vapauksia omassa maassaan. Nostamalla heidät valokeilaan halutaan usein myös suojella heitä heidän vihollisiltaan ja tarjota heille näkyvää tukea. Vapauksien ja demokratian puolustaminen on näet lähes kaikilla leveysasteilla vaarallista toimintaa, josta monet aktivistit maksavat hengellään. Saharov-palkinnon saajien joukossa on aiemmin tuntemattomia sankareita, joista on tullut jonkin tietyn taistelun puolestapuhujia. Heihin kuuluvat lääkäri Denis Mukwege, joka on pelastanut lukemattomia julmasti silvottuja naisia Kongon demokraattisessa tasavallassa, nuori pakistanilaistytö Malala Yousafzai sekä nuoret irakilaiset jesidinaiset Nadia Murad ja Lamiya Haji Bashar, jotka onnistuivat pakenemaan Isisin pahimpia kauheuksia ja ovat

sen jälkeen taistelleet naisiin kohdistuvaa ihmiskauppaa vastaan. Naisia, taiteilijoita, sarjakuvapiirtäjä, kidutusta vastustavia tai rauhan puolesta toimivia ruohonjuuritason aktivisteja, etnisten vähemmistöjen edustajia ja myös Yhdistyneet kansakunnat järjestönä. Saharov-palkintoa myönnettäessä on alusta pitäen pyritty palkitsemaan monipuolisesti ja rohkeasti niitä, jotka nousevat vastustamaan epäinhimillisyyttä.

Kaikki 2000-luvun merkittävät protestiliikkeet ovat saaneet alkunsa siitä, että ihmisoikeuksia ja ihmisarvoa on loukattu. Arabivallankumoukset eivät välttämättä olisi puhjenneet, jollei nuori katukauppias Mohamed Bouazizi olisi epätoivoissaan sytyttänyt itseään tuleen Sidi Bouzidissa, Tunisiassa, 17. joulukuuta 2010 protestina Ben Alin ja hänen klaaninsa luomaa epäoikeudenmukaista järjestelmää vastaan. Ilman takavarikoitua kärryään ja vaakaansa hän tunsu, ettei ollut enää mitään. Syyrian konfliktin juuret ovat vahvasti niiden 13-vuotiaiden poikien kärsimyksissä, jotka kirjoittivat Damaskoksen muureihin "Bashar, häivy!". Syyrian presidentti on hyökännyt verisesti omaa kansaansa vastaan ja käyttänyt jopa useita kertoja sariinikaasua sisältäviä kemiallisia aseita tuhansien syyttömiä tuhoamiseen. Näin tapahtui muun muassa Gouthassa vuonna 2013 ja neljä vuotta myöhemmin Khan Sheikhounin kaupungissa maan luoteisosassa. Viimeistään Aleppon kaupungin järkyttävä kohtalo vuoden 2016 lopulla osoitti Venäjän suosiollisella avustuksella toimineiden hallituksen joukkojen täyden piittaamattomuuden inhimillisistä kärsimyksistä.

Seuraava aukeama: **Hiroji Kubota**
Pohjois-Korea, Chongjin. 1986.
Presidentti Kim Il Sungin jättikokoinen muotokuva tervehtii Kim Chaek -terästehtaan työntekijöitä.

Tuhosta kertovien tuhansien kuvien joukosta ihmisten mieliin on syöpynyt kuva Aleppon klovnina tunnetusta Anas al-Bashasta, joka ilahdutti lapsia pommitusten keskellä ja jonka kohtalona oli kuolla ilmaiskussa ”synkistä synkimmässä paikassa kaikkein pahimpien vaarojen keskellä”, kuten hänen veljensä totesi hänen hautajaisissaan.

Eikä tässäkään vielä kaikki. Kongon demokraattisessa tasavallassa vallitsee sekasorto. Puolisotilaalliset joukot ja armeija syyllistyvät jatkuvasti verilöylyihin joutumatta siitä minkäänlaiseen edesvastuuseen. Väkivaltaiset hyökkäykset, pahoinpitelyt, sieppaukset, pakkosiirrot ovat vain muutamia esimerkkejä niistä lukemattomista ihmisoikeusloukauksista, jotka ovat jo vuosikausia olleet arkipäivää Afrikan maissa Nigeriasta Kameruniin – jotka ovat Boko Haramin tiukassa otteessa – sekä Malista Somaliaan, Sudaniin ja Tšadiin. Myös Kongon itäosissa suurten järvien alueella yli kuusi miljoonaa ihmistä on menettänyt henkensä toisen maailmansodan jälkeen. Kuolonuhrien määrä alueella kuuluu nykyhistorian suurimpiin.

Entä sitten Latinalainen Amerikka? Siellä ihmishenki ei edelleenkään ole juuri minkään arvoinen. Keski-Amerikan kolmen pohjoisimman maan Guatemalan, El Salvadorin ja Hondurasin alue kuului vuonna 2016 maailman väkivaltaisimpiin, kuten käy ilmi Amnesty Internationalin tuoreimmasta raportista. ”Henkirikosten määrä oli siellä korkeampi kuin useimmilla maailman konfliktialueilla. El Salvadorissa tehtiin 108 henkirikosta 100 000:ta ihmistä kohden, mikä on suurim-

pia lukuja maailmassa.” Kolumbian tilanne on kohentunut sen jälkeen, kun hallitus ja FARC-sissiliike saivat aikaan sopimuksen. Se osoittaa, että jopa 50 vuoden vihanpidon jälkeen on mahdollista löytää sovinto. Venezuela puolestaan on ajautunut talouskriisiin myötä presidentti Nicolás Maduron diktatuuriin, jossa demokraattisia instituutioita vaiennetaan ja opposition toimintaa tukahdutetaan.

Tarkasteltaessa kartalta paikkoja, joissa ihmis-oikeuksia on viime aikoina loukattu räikeästi, on nostettava esiin Laosin hmong-yhteisön vähemmän tunnettu kohtalo tai vähemmistöjen asema Turkmenistanissa, maassa, josta ei tihku tietoa perusvapauksien toteutumisesta. Silmiään ei myöskään saa ummistaa Välimeren tilanteelta. Välimerestä on tullut Libyasta, Syyriasta, Jemenistä, Sudanista ja Malista Eurooppaan pyrkivien muuttajien hautausmaa. Eikä murhenäytelmälle ole loppua näköpiirissä. On myös paljon loukkauksia, jotka jäävät tiedotusvälineiltä huomaamatta, ja vapauksien puolustajia, joiden työ ei nouse tietoyhteiskunnan otsikoihin.

Tarkoittaako tämä loputon kärsimysten ja takaiskujen luettelo siis, että perusoikeudet vain jatkuvasti heikentyvät? Niin yksinkertainen asia ei ole, eikä myöskään niin synkkä. Mistä siis on kyse? Ranskan entinen ihmisoikeuslähettiläs François Zimeray on määritellyt asian selkeästi ja kiihkottomasti: ”Ihmisoikeuksissa ei ole kyse moraalista eikä edes arvoista. Niiden kunnioittamiseen eivät motivoi symbolit, saati sitten ihmisten tuohumus. Ne ovat poliittisten kompromissien

Christopher Anderson
Chile, Santiago. 1995.
*Augusto Pinochetin kunniaksi järjestetty
sotilasparaati presidentinpalatsin edustalla.*

tuloksena syntyneitä oikeuksia ja siksi epätäydellisiä. On kirjoitettuja ja kirjoittamattomia oikeuksia, joista pidetään kiinni tai joita loukataan. Oikeus olla joutumatta kidutetuksi, oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, oikeus tasa-arvoon, lasten oikeus lapsuuteen. Kaikissa niissä on kyse ihmisarvon kunnioittamisesta. Niiden moraalinen voima piilee juuri tässä päämäärässä." (Zimeray, F., *J'ai vu partout le même visage. Un ambassadeur face à la barbarie du monde*, Plon, Pariisi, 2016).

Tältä kannalta tarkasteltuna voidaan todeta, että ihmisoikeustilanne kohentui tasaisesti Nürnbergin oikeudenkäynneistä (1945–1946), joissa natsien johtohahmoille langetettiin tuomiot, aina Kansainvälisen rikostuomioistuimen perustamiseen (vuonna 2002), joka merkitsi yleismaailmallisuuden käsitteen huipentumaa. Silti näidenkin 50 vuoden aikana nähtiin omat veriset murhenäytelmänsä. Oikeuksia on kuitenkin täydennetty niiden 30 artiklan sisällöstä, jotka vuonna 1948 muodostivat ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, jossa ei vielä lausuttu sanaakaan lasten oikeuksista. Vuosien varrella on parannettu pakolaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden, naisten ja lasten suojaa. On annettu julistuksia taloudellisista, sosiaalisista ja kulttuurisista oikeuksista. Toimia syrjintää vastaan on terä-

vöitetty ja tehostettu niin YK:ssa, Euroopan neuvostossa kuin muillakin monenvälisillä foorumeilla. Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa on edistyksellistä se, että se pyrkii estämään julmuuksia etukäteen, toisin kuin muut erityistuomioistuimet. Esimerkiksi Ruandan ja entisen Jugoslavian alueella tapahtuneita rikoksia käsitelleet erityistuomioistuimet perustettiin vasta jälkikäteen, kun kauheudet olivat jo tapahtuneet, mikä taas on ristiriidassa koko oikeuden käsitteen kanssa.

Viimeaikaisiin saavutuksiin kuuluu myös vuosina 2004–2005 hyväksytty oikeus väliintuloon, joka kansainvälisessä oikeudessa tunnustetaan yksiselitteisesti ilmaisulla suojeluvastuu. Tätä suurta edistysaskelta seurasi kuitenkin takaisku Libyassa tapahtuneen kansainvälisen väliintulon jälkeen. Länsivallat ylittivät oikeudelliset valtuutensa, mikä johti kovakätiseen vallanvaihtoon. Nähtäväksi jää, kärsiikö oikeus väliintuloon kolhuja Libyan episodin vuoksi, vaikka väliintulo siellä toki oli välttämätöntä.

Sen lisäksi, että ihmisoikeudet ovat jatkuvasti koetteilla itsevaltaisten hallintojen toimien vuoksi, tätä arvokasta käsitettä uhkaa toinenkin suuri vaara: yleismaailmallisuuden periaatteen kyseenalaistaminen. Lukuisat Aasian maat, arabimaat ja jopa Yhdysvallat pyrkivät rajoittamaan ihmisoikeuksien soveltamisalaa vedoten kulttuurieroihin ja erityisnäkökohtiin. Perusteet, jotka niiden mielestä oikeuttavat mukauttamaan ihmisoikeuksia tai sivuuttamaan ne, ovat kuitenkin

Edellinen aukeama:
Thomas Dworzak. Venäjä, Grozny. 2002.
Nuori tyttö ilmapalloon. *Taka-alalla kahden*
Tšetšenian sodan aiheuttamia tuhoja.

kyseenalaisia. Malesian entinen pääministeri Mahathir ibn Mohamad kehitti ”aasialaisten arvojen” käsitteen, jolla Kiinan viranomaiset nyt perustelevat tällaisten erityisnäkökohtien asettamista kansainvälisten normien edelle. Myös François Zimeray kirjoitti, että ”näihin erityisnäkökohtiin sisältyy ajatus, että kansalaisvapaudet ja poliittiset vapaudet ovat vähemmän tärkeitä kuin vapaus tuottaa, kuluttaa ja totella”. Toisin sanoen on olemassa kahdenlaisia ihmisoikeuksia, kahdenlaisia mittapuita, ja normien kilpaillessa voiton vievät kansalliset säännöt, jotka nojaavat perinteisiin, tottumuksiin, maassa maan tavalla-mentaliteettiin ja ajatukseen siitä, että kukin pitääköön huolen omista asioistaan. Samaa halukkuutta kaventaa näiden oikeuksien yleismaailmallisuutta on havaittavissa Islamilaisien maiden yhteistyöjärjestön OIC:n jäsenmaiden päämiesten asenteissa. Vuonna 1990 annettu julistus ihmisoikeuksista islamilaisissa maissa erottelee oikeudet sen mukaan, onko kyseessä mies vai nainen. Yritykset heikentää ihmisoikeuksia eivät kuitenkaan rajoitu vain itsevaltaisiin hallintoihin. Myös Yhdysvaltojen hallinto on niin George W. Bushin kuin Donald Trumpinkin johdolla kaventanut perusoikeuksia vedoten ”niiden edelle meneviin syihin”. Yhdysvaltojen armeijan harjoittama kidutus Irakissa ja perusvapauksien riistäminen Guantánamon vankilassa kuvaavat hyvin tätä relativismia. Voiko yhden oikeuden nimissä kuitenkaan uhrata toista ilman mitään seauksia?

Yleismaailmallisuuden käsite on kiistetty myös kolmessa Afrikan maassa, Etelä-Af-

rikassa, Gambiassa ja Burundissa. Ne ovat ilmoittaneet aikovansa vetäytyä Kansainvälisestä rikostuomioistuimesta (tarkkaan ottaen Rooman perussäännöstä) sillä verukkeella, että Haagissa toimiva tuomioistuin niiden mielestä suuntaa huomionsa pääasiassa afrikkalaisiin johtohahmoihin. Tällainen tekaistu syytös kertoo ennen kaikkea siitä, että monet näistä johtajista ovat vuosikymmenten ajan voineet toimia ilman pelkoa rangaistuksesta. ”Afrikan unioni kehottaa edelleen valtioita olemaan piittaamatta kansainvälisen oikeuden mukaisesta velvoitteestaan pidättää Sudanin presidentti Omar al-Bashir, jonka Kansainvälinen rikostuomioistuin on etsintäkuuluttanut kansanmurhasta”, toteaa Amnesty International. ”Toukokuussa 2016 Uganda jätti hänet pidättämättä ja toimittamatta Kansainväliseen rikostuomioistuimeen huolimatta sadoistatuhansista Darfurin konfliktin aikana tapetuista tai pakkosiirretyistä ihmisistä.”

Nämä esimerkit osoittavat, että yleismaailmalliset ihmisoikeudet joutuvat kamppailemaan saavuttamastaan asemasta yhä ankarammin, kun vastassa ovat asenteet, joissa korostuvat yhteisöjen suvereniteetti ja ajatukset identiteetistä. Vaarana on, että yksilö sysätään sivuun, kun nämä rajoittavat näkökannat pääsevät niskan päälle. Vaarana on myös, että unohdetaan, että on olemassa oikeuksia, jotka kuuluvat jokaiselle ihmiselle vain koska hän on olemassa ja elää tässä maailmassa ihmiskunnan täysivaltaisena jäsenenä. Peli ei kuitenkaan ole vielä menetetty. Ihmisoikeuksien puolesta taistellaan joka hetki. Siinä taistelussa merkitystä on jokaisella, joka kantaa

kortensa kehoon näiden oikeuksien puolesta, missä tahansa hän elääkin ja sinnitteleekin koettelemusten keskellä. Saharov-palkinnon saajat kolmeltakymmeneltä vuodelta ovat esimerkkejä tällaisista ihmisistä, jotka sytyttävät toivon kipinän ja estävät sitä sammumasta. Ihmisoikeuksien puolustaminen on siis aloitettava ennen kaikkea ihmisoikeusaktivistien puolustamisesta.

Saharov-palkinto

Vuonna 1988 Nelson Mandelalle ja Anatoli Martšenkolle myönnetty ensimmäinen mielipiteenvapauden Saharov-palkinto on Euroopan unionin merkittävin kunnianosoitus ihmisoikeuksien puolustajien työlle. Sen avulla annetaan tunnustusta yksittäisille ihmisille, ryhmille ja järjestöille, jotka ovat edistäneet merkittävästi mielipiteenvapautta. Palkinnon ja siihen liittyvän verkoston tarkoituksena on tukea palkinnonsaajia, jotta he pystyvät toimimaan asiansa puolesta entistäkin paremmin.

Palkinnonsaajat ovat olleet toisinajatteliijoita, poliittisia johtajia, toimittajia, asianajajia, kansalaisaktivisteja, kirjailijoita, äitejä ja vaimoja sekä vähemmistöjen johtajia. Palkinnonsaajien joukossa on myös terrorismin vastainen ryhmä, rauhanaktivisteja, kidutusta vastustava aktivisti, pilapiirtäjä, kauan vankeudessa olleita mielipidevankeja, elokuvaohjaaja, YK-järjestönä ja jopa koulutuksen puolesta taistellut lapsi. Saharov-palkinnolla tuetaan

erityisesti sananvapauden ja demokratian edistämistä, vähemmistöjen oikeuksien turvaamista sekä kansainvälisen oikeuden ja oikeusvaltioperiaatteen toteuttamista.

Euroopan parlamentti luovuttaa 50 000 euron arvoisen Saharov-palkinnon Strasbourgissa pidettävässä juhlaistunnossa vuoden loppupuolella. Kukin poliittinen ryhmä voi ehdottaa Saharov-palkinnon saajia. Myös parlamentin jäsenet voivat ehdottaa palkinnon saajia (mutta ehdotukselle on saatava vähintään 40 jäsenen tuki). Ehdokkaat esitellään ulkoasiainvaliokunnan, kehitysvaliokunnan ja ihmisoikeuksien alivaliokunnan yhteiskokouksessa, ja varsinaisten valiokuntien jäsenet valitsevat äänestyksessä kolme ehdokasta. Palkinnonsaajan lopullisen valinnan tekee Euroopan parlamentin puhemiehen johtama puheenjohtajakokous, jossa ovat mukana parlamentin kaikkien poliittisten ryhmien johtajat. Näin palkinnonsaajan valintaan vaikuttavat kaikki Euroopan parlamentin poliittiset toimijat.

Palkinnonsaajat

2017	Venezuelan demokraattinen oppositio	2004	Valko-Venäjän journalistiliitto
2016	Nadia Murad ja Lamiya Haji Bashar	2003	YK:n pääsihteeri Kofi Annan ja YK:n henkilöstö
2015	Raif Badawi	2002	Oswaldo José Payá Sardiñas
2014	Denis Mukwege	2001	Izzat Ghazzawi, Nurit Peled-Elhanan, Zacarias Kamwenho
2013	Malala Yousafzai	2000	¡BASTA YA!
2012	Nasrin Sotoudeh ja Jafar Panahi	1999	Xanana Gusmão
2011	Arabikevät (Mohamed Bouazizi, Ali Ferzat, Asmaa Mahfouz, Ahmed al-Senussi ja Razan Zaitouneh)	1998	Ibrahim Rugova
2010	Guillermo Fariñas	1997	Salima Ghezali
2009	Memorial (Oleg Orlov, Sergei Kovaljov ja Ljudmila Aleksejeva Memorialjärjestön ja kaikkien venäläisten ihmisoikeusaktivistien puolesta)	1996	Wei Jingsheng
2008	Hu Jia	1995	Leyla Zana
2007	Salih Mahmoud Mohamed Osman	1994	Taslina Nasreen
2006	Aljaksandr Milinkevitš	1993	<i>Oslobodenje</i>
2005	Damas de Blanco, Hauwa Ibrahim ja Toimittajat ilman rajoja	1992	Las Madres de Plaza de Mayo
		1991	Adem Demaçi
		1990	Aung San Suu Kyi
		1989	Alexander Dubček
		1988	Nelson Rolihlahla Mandela sekä Anatoli Martšenko (postuumisti)

Euroopan parlamentin rooli

Mielipidetiedustelujen mukaan Euroopan unionin kansalaiset katsovat, että Euroopan parlamentin olisi puolustettava ihmisoikeuksia ensisijaisena asiana. Ihmisoikeudet on vahvistettu unionin perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa, ja ne otetaan huomioon unionin ulkoisissa toimissa, mukaan lukien ihmisoikeuksien ja demokratian toimintasuunnitelma 2015–2020. Suhteissaan unionin ulkopuolisiin maihin unionin on toimittava demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuuden ja jakamattomuuden, ihmisarvon kunnioittamisen sekä tasa-arvon ja yhteisvastuun periaatteiden puolesta noudattaen YK:n peruskirjan periaatteita ja kansainvälistä oikeutta. Euroopan parlamentti on keskeinen demokratian, sananvapauden, rehellisten vaalien ja yleismaailmallisten ihmisoikeuksien puolustaja.

Sen lisäksi, että parlamentti myöntää Saharov-palkinnon, se puolustaa ja edistää ihmisoikeuksia antamalla päätöslauselmia kiireellisistä ihmisoikeusasioista sekä vuosittaisen selvityksen ihmisoikeuksien ja demokratian tilasta maailmassa ja EU:n ihmisoikeustoimista. Se myös ylläpitää vuoropuhelua ja diplomaattisuhteita unionin ulkopuolisten maiden vastaavien elinten ja viranomaisien kanssa, järjestää valiokunnissaan kuulemisia ihmisoikeusasioista ja osallistuu vaalitarkkailuun eri puolilla maailmaa. Lisäksi se osallistuu Saharov-palkinnon verkostoon liittyvään yhteiseen toimintaan, ihmisoikeuksien puolustajille tarjotettuun Saharov-stipendiaattiohjelmaan ja muuhun ihmisoikeustoimintaan yhteistyössä

kansallisten parlamenttien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Strasbourgissa täysistunnossa parlamentti hyväksyy aina päätöslauselmia kiireellisistä ihmisoikeusasioista ja nostaa näin esille ihmisoikeusloukkauksia kaikkialla maailmassa ja ilmaisee kantansa niistä. Päätöslauselmissaan se ilmaisee johdonmukaisesti ja yksiselitteisesti tukensa kidutuksen torjumiselle, kuolemanrangaistuksen lopettamiselle, ihmisoikeuksien puolustajien suojelemiselle ja konfliktien ehkäisemiselle sekä naisten ja lasten, vähemmistöjen ja alkuperäiskansojen ja vammaisten henkilöiden oikeuksien turvaamiselle kaikkialla maailmassa. Euroopan unionin neuvosto, Euroopan komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto toimivat usein parlamentin päätöslauselmien pohjalta, ja ajoittain päätöslauselmilla voi olla välitön vaikutus asianomaisten hallitusten toimiin.

Parlamentti voi lainsäädäntövaltansa perusteella estää unionia tekemästä sopimuksia muiden maiden kanssa, mikäli niissä on vakavalla tavalla loukattu ihmisoikeuksia ja rikottu demokratian periaatteita. Parlamentti edellyttää, että tällaisiin sopimuksiin järjestelmällisesti sisällytettäviä ihmisoikeuslausekeita noudatetaan tinkimättä. Huhtikuussa 2011 parlamentti vaati EU:ta keskeyttämään neuvottelut EU:n ja Syyrian välisestä assosiaatiosopimuksesta. Syyskuussa 2011 EU:n yhteistyösopimuksen soveltaminen Syyrian kanssa keskeytettiin osittain siihen asti, kun Syyrian viranomaiset lopettavat järjestelmälliset ihmisoikeusloukkaukset.

EU:n lainsäädännön mukaisesti sen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteina on ”kehittää ja lujittaa kansanvaltaa ja oikeusvaltion periaatetta sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista”. Nämä tavoitteet on nimenomaisesti otettu huomioon paljolti Euroopan parlamentin ansiosta. Parlamentti hyväksyy vuosittain mietinnön Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan vuosittaisesta selvityksestä Euroopan parlamentille yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista.

Päävastuussa ihmisoikeusasioista parlamenttityössä on ihmisoikeuksien alivaliokunta, jossa parlamentin jäsenet, kansainväliset toimijat, asiantuntijat ja kansalaisyhteiskunnan edustajat keskustelevat säännöllisesti ihmisoikeusasioista ja ehdottavat ja arvioivat niitä koskevia EU:n toimia ja kansainvälisiä toimia. Alivaliokunta osallistuu säännöllisesti näihin keskusteluihin myös muissa valiokunnissa tai pyytää niitä keskustelemaan näistä aiheista. Ulkoasiainvaliokunta hyväksyy alivaliokunnan laatimat mietinnöt ja päätöslauselmat. Myös kehitysvaliokunta järjestää säännöllisesti keskusteluja kehitysmaiden ihmisoikeuksista. Lisäksi valiokuntien valtuuskunnat ottavat ihmisoikeusasioita esille vierailujensa yhteydessä.

Parlamentti on myös vahvistanut asemaansa ihmisoikeuksien puolustamisessa tukemalla parlamentaarista demokratiaa ja poliittista vuoropuhelua. Sen pysyvät valtuuskunnat

järjestävät kuulemisia unionin ulkopuolisten maiden kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa ja lähettävät tilapäisiä valtuuskuntia arvioimaan ihmisoikeustilannetta paikalla. Euroopan parlamentin ja unionin ulkopuolisten maiden jäsenten tärkeimmät poliittisen vuoropuhelun foorumit ovat AKT:n ja EU:n yhteinen parlamentaarinen edustajakokous, Välimeren unionin parlamentaarinen edustajakokous, EU:n ja Latinalaisen Amerikan parlamentaarinen edustajakokous sekä Euro- nestin parlamentaarinen edustajakokous itäisen Euroopan kumppanimaiden kanssa.

Euroopan parlamentti on käyttänyt budjetti- valtaansa määrärahojen lisäämiseksi merkittävästi demokratia- ja ihmisoikeusohjelmiin, ja se on onnistunut pitämään demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen (EIDHR) toimivana. Rahoitusväline on keskeisessä asemassa pyrittäessä tukemaan kansalaisyhteiskuntaa ja ihmisoikeuksien puolustajia, erityisesti hengenvaarassa olevia ihmisoikeusaktivisteja.

Parlamentin ihmisoikeustyötä täydentää sen sitoutuminen tukemaan vapaita ja oikeudenmukaisia vaaleja EU:n ulkopuolisissa maissa, sillä vaalit ovat ensisijainen demokratian rakentamisen väline, jolla luodaan legitimitettä ja vahvistetaan kansalaisten luottamusta valtion instituutioihin. Parlamentin jäsenet johtavat säännöllisesti EU:n vaalitarkkailutehtäviä ja osallistuvat niihin. Tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeutta valita johtajansa kunnioitetaan.

Seuraava aukeama:
Nikos Economopoulos
Turkki, Yozgat. 1990.
Poliittinen kansankokous.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto,
2017

Print

ISBN 978-92-846-1573-5

doi:10.2861/016641

QA-01-17-954-FI-C

PDF

ISBN 978-92-846-1595-7

doi:10.2861/05824

Printed by Bietlot in Belgium

Lisätietoa on saatavilla osoitteessa:

europarl.europa.eu

europarl.europa.eu/sakharov

Julkaisutoimisto

Euroopan parlamentti